

GYS

2025

YÜKSEK SEÇİM KURULU

SEÇİM MÜDÜRÜ

VE

SEÇİM MÜDÜRÜ

YARDIMCISI

KONU ANLATIMLI

**YÜKSEK SEÇİM KURULU
MÜDÜR VE MÜDÜR
YARDIMCISI
SEÇİM SINAVI**

GÖREVDE YÜKSELME SINAVI

KONU ANLATIMLI

EDİTÖR

Turgut MEŞE

YAZARLAR

Komisyon

©

Bütün hakları Data Yayınlarına aittir.
Yayınevinin izni olmaksızın, kitabın tümünün
veya bir kısmının elektronik, mekanik ya
da fotokopi yoluyla basımı, çoğaltılması ve
dağıtımını yapılamaz.

ISBN No/Tarih: 978-605-7511-04-1 / 30.07.25

Sertifika No: 40447

SAYFA TASARIMI

DATA Dizgi Grafik

KAPAK TASARIMI

Data Grafik Tasarım

BASKI VE CİLT

Data Dijital Matbaacılık
ANKARA

Data Yayınları

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi

1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No:2/20

Yenimahalle / ANKARA

Tel: 0 312 384 29 95 - 0 505 925 57 81

Fax: 0312 342 23 58

www.datayayinlari.com

bilgi@datayayinlari.com

ÖN SÖZ

T.C. Yüksek Seçim Kurulu Görevde Yükselme Sınavı için titiz çalışmalar sonucunda size özel hazırlamış olduğumuz “Konu Anlatımlı Kitabımızı” siz değerli GYS adaylarının hizmetine sunmaktan mutluluk duyuyoruz. Hazırlık kitabımız güncel mevzuat konuları dikkate alınarak hazırlanmış ve konu sonlarına testler konularak kendinizi pekiştirmeniz arzulanmıştır. Bu kitabımızın sizlere çok faydalı olacağına inanıyor ve yapılacak olan sınavda başarılar diliyoruz.

DATA YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

ÜNİTE 1 TÜRKÇE 5

BÖLÜM 1 SÖZCÜKTE VE SÖZ ÖBEKLERİNDE ANLAM ... 5

BÖLÜM 2 CÜMLEDE ANLAM 16

BÖLÜM 3 PARAGRAF 25

BÖLÜM 4 YAZIM KURALLARI 39

BÖLÜM 5 NOKTALAMA İŞARETLERİ 50

BÖLÜM 6 ANLATIM BOZUKLUKLARI 61

BÖLÜM 7 SES BİLGİSİ 71

BÖLÜM 8 SÖZCÜKTE YAPI 78

BÖLÜM 9 SÖZCÜK TÜRLERİ 84

BÖLÜM 10 CÜMLE BİLGİSİ 96

ÜNİTE 2 MATEMATİK 102

BÖLÜM 1 TEMEL KAVRAMLAR VE İŞLEM YETENEĞİ . 102

BÖLÜM 2 SAYI BASAMAKLARI VE
TABAN ARİTMETİĞİ 127

BÖLÜM 3 BÖLME - BÖLÜNEBİLME — EBOB - EKOK .. 133

BÖLÜM 4 RASYONEL SAYILAR - BAŞİT EŞİTSİZLİKLER -
MUTLAK DEĞER 146

BÖLÜM 5 ÜSLÜ SAYILAR 160

BÖLÜM 6 KÖKLÜ SAYILAR 165

BÖLÜM 7 ÇARPANLARA AYIRMA 170

BÖLÜM 8 ORAN - ORANTI BİRİNCİ DERECE DENKLEMLER 174

BÖLÜM 9 PROBLEMLER 184

BÖLÜM 10 KÜMELER 219

BÖLÜM 11 İŞLEM - MODÜLER ARİTMETİK 228

BÖLÜM 12 FONKSİYONLAR 235

BÖLÜM 13 PERMÜTASYON -
KOMBİNASYON - OLASILIK 241

BÖLÜM 14 SAYISAL MANTIK 253

ÜNİTE 3 ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARI TARİHİ ... 264

BÖLÜM 1 XX. YÜZYILDA OSMANLI DEVLETİ 264

BÖLÜM 2 KURTULUŞ SAVAŞI (HAZIRLIK DÖNEMİ) ... 281

BÖLÜM 3 KURTULUŞ SAVAŞI
(MUHAREBELER DÖNEMİ) 295

BÖLÜM 4 ATATÜRK İNKILAPLARI 312

BÖLÜM 5 ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI .. 332

ÜNİTE 4 TÜRK KÜLTÜR VE MEDENİYETLERİ 339

BÖLÜM 1 İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK TARİHİ 339

BÖLÜM 2 TÜRK İSLAM TARİHİ 356

BÖLÜM 3 TÜRKİYE TARİHİ 374

BÖLÜM 4 OSMANLI TARİHİ 390

BÖLÜM 5 OSMANLI KÜLTÜR VE MEDENİYETİ 416

ÜNİTE 5 ANAYASA HUKUKU 438

BÖLÜM 1 ANAYASAL KAVRAMLAR 440

BÖLÜM 2 TÜRK ANAYASA TARİHİ 447

ÜNİTE 6 TÜRKİYE CUMHURİYETİ 1982 ANAYASASI .455

BÖLÜM 1 BAŞLANGIÇ HÜKÜMLERİ VE GENEL
ESASLAR 455

BÖLÜM 2 TEMEL HAK VE ÖDEVLER 459

BÖLÜM 3 YASAMA 476

BÖLÜM 4 YÜRÜTME 487

BÖLÜM 5 YARGI 501

ÜNİTE 7 İDARE HUKUKU 517**BÖLÜM 1 İDARE HUKUKU 517****ÜNİTE 8 CEZA HUKUKU (GENEL HÜKÜMLER) 529****BÖLÜM 1 CEZA HUKUKU (GENEL HÜKÜMLER) 529****ÜNİTE 9 4721 SAYILI TÜRK MEDENİ KANUNU (BİRİNCİ KİTAP İLE İKİNCİ KİTABIN BELİRLİ BÖLÜM) 548****BÖLÜM 1 4721 SAYILI TÜRK MEDENİ KANUNU (BİRİNCİ KİTAP İLE İKİNCİ KİTABIN BELİRLİ BÖLÜM) 548****ÜNİTE 10 7062 SAYILI YÜKSEK SEÇİM KURULUNUN TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN 563****BÖLÜM 1 7062 SAYILI YÜKSEK SEÇİM KURULUNUN TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN 563****ÜNİTE 11 6271 SAYILI CUMHURBAŞKANI SEÇİMİ KANUNU 572****BÖLÜM 1 6271 SAYILI CUMHURBAŞKANI SEÇİMİ KANUNU 572****ÜNİTE 12 298 SAYILI SEÇİMLERİN TEMEL HÜKÜMLERİ VE SEÇMEN KÜTÜKLERİ HAKKINDA KANUN 581****BÖLÜM 1 298 SAYILI SEÇİMLERİN TEMEL HÜKÜMLERİ VE SEÇMEN KÜTÜKLERİ HAKKINDA KANUN 581****ÜNİTE 13 2839 SAYILI MİLLETVEKİLİ SEÇİMİ KANUNU 630****BÖLÜM 1 2839 SAYILI MİLLETVEKİLİ SEÇİMİ KANUNU 630****ÜNİTE 14 2972 SAYILI MAHALLİ İDARELER İLE MAHALLE MUHTARLIKLARI VE İHTİYAR HEYETLERİ SEÇİMİ HAKKINDA KANUN 643****BÖLÜM 1 2972 SAYILI MAHALLİ İDARELER İLE MAHALLE MUHTARLIKLARI VE İHTİYAR HEYETLERİ SEÇİMİ HAKKINDA KANUN 643****ÜNİTE 15 3376 SAYILI ANAYASA DEĞİŞİKLİKLERİNİN HALK OYUNA SUNULMASI HAKKINDA KANUN 654****BÖLÜM 1 3376 SAYILI ANAYASA DEĞİŞİKLİKLERİNİN HALK OYUNA SUNULMASI HAKKINDA KANUN 654****ÜNİTE 16 2820 SAYILI SİYASİ PARTİLER KANUNU 658****BÖLÜM 1 2820 SAYILI SİYASİ PARTİLER KANUNU 658****ÜNİTE 17 KAMU YÖNETİMİ 686****BÖLÜM 1 TÜRKİYE'NİN İDARİ YAPISI 686****BÖLÜM 2 1 SAYILI CUMHURBAŞKANLIĞI TEŞKİLATI HAKKINDA CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİ (CUMHURBAŞKANLIĞI MAKAMI) 700****BÖLÜM 3 5442 SAYILI İL İDARESİ KANUNU 713****BÖLÜM 4 5393 SAYILI BELEDİYE KANUNU 729****BÖLÜM 5 5302 SAYILI İL ÖZEL İDARESİ KANUNU 761****BÖLÜM 6 5216 SAYILI BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KANUNU 788****ÜNİTE 18 İKTİSAT 805****BÖLÜM 1 İKTİSAT TEMEL KAVRAMLAR 805****BÖLÜM 2 FİYAT MEKANİZMASI: TALEP, ARZ VE PİYASA DENGESİ 808****BÖLÜM 3 TÜKETİCİ TEORİSİ 817****BÖLÜM 4 ÜRETİCİ TEORİSİ VE MALİYET ANALİZİ ... 824****BÖLÜM 5 PİYASALAR VE FİYAT OLUŞUMU 833****BÖLÜM 6 FAKTÖR PİYASALARI VE GELİR DAĞILIMI . 844****BÖLÜM 7 MAKRO İKTİSADIN KAVRAMSAL TEMELLERİ 862****BÖLÜM 8 MİLLİ GELİR VE BELİRLENMESİ 865****BÖLÜM 9 GELİR- HARCAMA TEORİSİ (BASİT KEYNESYEN MODEL) 868****BÖLÜM 10 GENEL DENGİ ANALİZİ: IS-LM MODELİ .. 875****BÖLÜM 11 TOPLAM TALEP VE TOPLAM ARZ ANALİZİ 882****BÖLÜM 12 ENFLASYON VE İŞSİZLİK 889****ÜNİTE 19 MALİYE 906****BÖLÜM 1 KAMU GELİRLERİ 906****BÖLÜM 2 DEVLET BÜTÇESİ 921****BÖLÜM 3 213 SAYILI VERGİ USUL KANUNU 925****BÖLÜM 4 193 SAYILI GELİR VERGİSİ KANUNU 1014****BÖLÜM 5 5018 SAYILI KAMU MALÎ YÖNETİMİ VE KONTROL KANUNU 1060**

TÜRKÇE VE DİL BİLGİSİ

SÖZCÜKTE ANLAM VE SÖZCÜK BİLGİSİ

1. ÜNİTE

1. BÖLÜM

I. SÖZCÜKTE ANLAM

Her sözcük görünen, görünmeyen varlık ya da durumlardan birini çağırır. Bu çağrışımardan her birine "anlam" denir. Sözcüklerin tek başına anlamları olduğu gibi cümle içinde kazandığı yeni anlamlar da olabilir. Sözcüklerin anlam çeşitlenmesini şu başlıklar altında inceleyebiliriz:

SÖZCÜKTE ANLAM

1. Gerçek Anlam
 - a. Temel Anlam
 - b. Yan Anlam
2. Terim Anlam
3. Mecaz Anlam

1. GERÇEK ANLAM

Sözcüğün zihninizde uyandırdığı ilk anlam gerçek anlamdır. Sözcüğün gerçek anlamı iki şekilde kullanılabilir:

a. Temel (İlk) Anlam

Sözcüklerin aklımıza ilk gelen anlamlarıdır. Başka bir deyişle bir sözcüğün sözlükteki ilk anlamıdır.

- Yolun sağ tarafında iğde ağaçları vardır.
- Bardaktaki suyu niye döktün?

NOT

- ✓ Bir sözcüğün tek başına iken taşıdığı anlam ile cümledeki anlamı aynı ise o sözcük temel anlamıyla kullanılmış demektir.
- ✓ Martinin kanatları ıslaktı.
- ✓ Gençler sahilde ateş yakmışlar.

b. Yan Anlam (Yakıştırmaca)

Şekil ve işlev benzerliğinden dolayı, bir sözcüğün başka bir varlığa ad olarak verilmesidir. Sözcüklerin gerçek anlamlarından kopmadan kazandıkları bu anlama yan anlam denir.

- Dağın eteklerinde çiçekler vardı. (Yamaçlı yerlerin alt bölümü)
- Uçağın kuyruğuna zarar vermişlerdi. (Uçaklarda kuyruğa benzeyen uzantı)

2. TERİM ANLAM

Bilim, sanat, spor ya da meslek dallarıyla ilgili özel, sınırlı bir anlamı ve kullanımı olan sözcüklere terim denir. Terimler gerçek anlamda kullanılır. Bir sözcüğün terim anlamı, ait olduğu alanda kullanıldığı an ortaya çıkar.

- doku, nöron → biyoloji terimi
- replik, tirat → tiyatro terimi
- hece, ölçü, uyak → edebiyat terimi
- Dünya, Güneş etrafında döner. (astronomi terimi)
- Bu dairenin alanını hesaplayabilir misin? (geometri terimi)
- Verilen eylemleri çatısına göre inceleyiniz. (dil bilgisi terimi)
- Radyo dalgalarını bulamıyordum. (teknik terimi)
- Korner atışını İsmail kullanacaktı. (spor terimi)
- Fizik dersinde ses dalgalarını işledik. (fizik terimi)

Örnek Soru

Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi temel anlamda kullanılmıştır?

- A) Hep geç kalmak onun âdetidir.
- B) Nüfus cüzdanımı yitirdim, geçersizdir.
- C) Bakanlık kadrosunda hiç açık yok.
- D) Elektrik saati arızalanmış.
- E) Maçı kaybeden sporcular taş yağmuruna tutuldular.

Çözüm

A'daki âdet sözcüğü temel anlamında kullanılmıştır. Bu sözcüğün temel anlamı "bir kimsenin yapmaya alışmış olduğu şey"dır. "âdet" sözcüğünün cümledeki kullanımı akla ilk gelen anlamıyla ilgilidir. Diğer seçeneklerde verilen sözcükler yan veya mecaz anlamda kullanılmıştır. B'de cüzdan (resmi evrak), C'de açık (kontenjan), D'de saat (sayaç) sözcükleri yan anlamda, E'de ise yağmur (aşırı, çok fazla) sözcüğü mecaz anlamdadır.

Cevap A

TEST
1

SÖZCÜK TÜRLERİ

1.

Karşı ormanlardan geçen atlı kim?
I II

Deniz, uzaklarda yanan bir şey var.
III IV

Ufkun sükûnuna ölüm mü hakim?

Niçin sustu demin inleyen rüzgâr?
V

Numaralandırılmış sözcüklerden hangisi adlaşmış sıfattır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Ölü bir beden gibi öyle durma karşımda.
I II III

Bu dizelerde altı çizili sözcüklerin görevi aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak sıralanmıştır?

I	II	III
A) sıfat	sıfat	zarf
B) sıfat	edat	sıfat
C) sıfat	zarf	zarf
D) isim	zarf	edat
E) isim	bağlaç	zarf

3. **Aşağıdakilerden hangisinde ikileme tür yönüyle diğerlerinden farklıdır?**

- A) Dilim dilim bir yürekle şiirin sokaklarına düşerim.
B) Peltek peltek konuşan bu çocuk da kim?
C) İnsin ince ince bir gül bilmediğim balkonlara.
D) Bizi tuhaf tuhaf cevaplarla oyalamak da niye?
E) İnce ince bir kar yağar, çocuklarda bir sevinç...

4. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinde "ne" sözcüğü zarf görevindedir?**

- A) Ne işte çalışacağıma kendim karar veririm.
B) Akşam ne yedin ki bu kadar rahatsız oldun?
C) Dün bizi karşılayan adam ne iyiydi.
D) Kediye ne verdiksek hepsini yiyor.
E) Benden habersiz yine ne aldınız?

5. **Aşağıdakilerin hangisinde zarf (belirteç) kullanılmamıştır?**

- A) Duvardaki bir resme bakarken
Kilime takıldı ayakları adamın
B) Siyah lekeler düşer solgun yanaklarıma
Takılırsın bir rüya gibi birden ayaklarıma
C) Bu gözler kâinatı taşıyor bebeğinde
Ağlamak şimdi ölüm!
D) Boşaltıyor üstüme garipliğini hep
Sana doğru yürüdükçe sokaklar.
E) Bil ki, bu sevdanın yüzyılları kuşatan
Ölümler yaşayan bir kalbi var.

6. **Aşağıdakilerin hangisinde sıfat yoktur?**

- A) Bir kez "oğlum" deseydin olmazdı acılarım
B) İncitmezdim dağımda yeşeren baharları
C) Mızrağının ucunu çevirme yüreğimden
D) Savurdum tütsüleri bir tufan gecesinde
E) Yarışa gelmez ruhum, her oyunda körebe

7.

Sen şairsin kelimeler ülkesindeki bilge
El salla fosfordan daha ısımış bir umuda
Zeytinden daha yeşil bir muştu
Daha sakın palmiyeden defneden
Bir çağrıyla tükenmeyen

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisinin örneği yoktur?

- A) Şahıs zamiri
B) Belirtme sıfatı
C) Üstünlük zarfı
D) Niteleme sıfatı
E) Zaman zarfı

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, soru anlamı bir zamirle sağlanmıştır?**

- A) Programa kimin çıkacağını söylediler mi?
B) Nasıl bir dünyada yaşamak isterdiniz?
C) Soruların kaçınıcısında hata varmış?
D) Otomobilin arızası fren sisteminde miymiş?
E) Neden anlamaz insanlar birbirlerini?

TEMEL KAVRAMLAR VE İŞLEM YETENEĞİ

2. ÜNİTE 1. BÖLÜM

TEMEL KAVRAMLAR

Rakam: Sayıları ifade etmeye yarayan sembollere denir.

Bu semboller sırasıyla 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9'dur.

Örnek Soru

a ve b rakam olmak üzere;

$$\frac{a}{b} = \frac{1}{2} \text{ ise } a + b \text{ en fazla kaçtır?}$$

- A) 3 B) 6 C) 9 D) 12 E) 15

Çözüm

$$\frac{a}{b} = \frac{1}{2} \Rightarrow \frac{1 \cdot 2}{2 \cdot 2} = \frac{1 \cdot 3}{2 \cdot 3} = \frac{1 \cdot 4}{2 \cdot 4} \text{ olabilir.}$$

a + b'nin en büyük değeri için;

a = 4 ve b = 8 olup a + b = 4 + 8 = 12'dir.

Örnek Soru

a, b, c birbirinden farklı rakamlar olmak üzere;

3a + b - c ifadesinin alabileceği en büyük değer ile en küçük değer toplamı kaçtır?

- A) 35 B) 32 C) 27 D) 20 E) 15

Çözüm

Rakamlarımız = 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

En büyük değer için kat sayısı en büyük olan pozitif ifadeye en büyük rakam verilir.

$$3a + b - c = 27 + 8 - 0 = 35$$

$$\begin{array}{ccc} \downarrow & \downarrow & \downarrow \\ 9 & 8 & 0 \end{array}$$

En küçük değer için kat sayısı en büyük olan sayıya en küçük değer verilir.

$$3a + b - c = 0 + 1 - 9 = -8$$

$$\begin{array}{ccc} \downarrow & \downarrow & \downarrow \\ 0 & 1 & 9 \end{array}$$

En büyük değer ile en küçük değer toplamı;

$$35 + (-8) = 27$$

Senin İçin

x ve y rakam olmak üzere;

$$\frac{x}{y} = \frac{3}{4} \text{ olduğuna göre;}$$

x + y'nin en büyük değeri kaçtır?

- A) 7 B) 14 C) 21 D) 28 E) 35

Çözüm

																			Cevap: B

Sayı Kümeleri

İşlem sonuçlarının en büyük veya en küçük değerlerinin bulunabilmesi için tanımlanan sayıların hangi kümeye ait olduğunun bilinmesi çok önemlidir.

1. Sayma Sayılar Kümesi: 1'den başlayıp birer artarak sonsuza giden sayılardır. " $\mathbb{N}^+$ " ile gösterilir.

$$\mathbb{N}^+ = \{1, 2, 3, 4, 5, \dots\}$$

Örnek Soru

a ve b sayma sayılar kümesinin birer elemanıdır.

a ≠ b olduğuna göre a + b'nin en küçük değeri kaçtır?

- A) 0 B) 1 C) 2 D) 3 E) 4

Çözüm

$$\mathbb{N}^+ = \{1, 2, 3, 4, 5, \dots\} \text{ olduğundan}$$

$$a = 1 \text{ ve } b = 2 \text{ olduğunda } a + b = 1 + 2 = 3 \text{ olur.}$$

2. Doğal Sayılar Kümesi: 0'dan başlayıp birer artarak sonsuza giden sayılardır. " $\mathbb{N}$ " ile gösterilir.

$$\mathbb{N} = \{0, 1, 2, 3, 4, 5, \dots\}$$

Örnek Soru

a, b ∈ $\mathbb{N}$ ve a ≠ b'dir.

Buna göre a + b en az kaçtır?

- A) 0 B) 1 C) 2 D) 3 E) 4

Çözüm

$$\mathbb{N} = \{0, 1, 2, 3, \dots\}$$

$$a = 0, b = 1 \text{ seçildiğinde } a + b = 0 + 1 = 1 \text{ bulunur.}$$

Bir Benden Bir Senden

1. 5 katının 7 fazlası 52 olan sayı kaçtır?

- A) 1 B) 5 C) 3 D) 7 E) 9

Çözüm

Aradığımız sayı x olsun. 5 katı $5x$ olur.

$5x$ 'in 7 fazlası $5x+7$ dir ve 52 ye eşitmiş.

Buna göre denklemimiz $5x + 7 = 52$ 'dir.

$$5x = 52 - 7 \Rightarrow 5x = 45 \Rightarrow \frac{5x}{5} = \frac{45}{5} \Rightarrow x = 9 \text{ olur.}$$

2. 3 katının 9 fazlası, 5 katının 5 eksiğine eşit olan sayı kaçtır?

- A) -2 B) -1 C) 4 D) 7 E) 9

Çözüm

Cevap: D

Cevap: D

3. $(2m - 3)x^3 + (n - 1)x^2 + 3 + 2 = 0$

denklemleri birinci dereceden denklemler olduğuna göre $m + n$ aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) $\frac{1}{2}$ B) $\frac{1}{3}$ C) $\frac{3}{2}$ D) $\frac{5}{2}$ E) 3

Çözüm

$$\underbrace{(2m-3)}_0 x^3 + \underbrace{(n-1)}_0 n^2 + 3x + 2 = 0$$

$$2m - 3 = 0 \Rightarrow m = \frac{3}{2}$$

$$n-1=0 \Rightarrow n=1$$

$$m+n=\frac{3}{2}+1=\frac{5}{2}, \text{dir.}$$

4. $(a - 5) \cdot x^2 + a - 2x + 7 = 0$

denklemin x 'e bağlı birinci dereceden denklem olduğuna göre denklemin kökü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 2 B) 3 C) 4 D) 5 E) 6

Çözüm

Cevap: E

Cevap: E

5. $2 - \frac{2 - \frac{x}{2}}{2} = 2$

olduğuna göre x kaç olur?

- A) 4 B) 2 C) 0 D) -2 E) -4

Çözüm

$$2 - \frac{2 - \frac{x}{2}}{2} = 2$$

$$\frac{2 - \frac{x}{2}}{2} = 0$$

$$2 - \frac{x}{2} = 0$$

$$-\frac{x}{2} = -2$$
$$x = 4$$

6. $\frac{4}{1 + \frac{3}{x}} = 1$

olduğuna göre, x kaçtır?

- A) $\frac{1}{2}$ B) 1 C) $\frac{3}{2}$ D) 2 E) $\frac{5}{2}$

Çözüm

															Cevap: B				

Cevap: B

ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ

XX. YÜZYILDA OSMANLI DEVLETİ

3. ÜNİTE

1. BÖLÜM

TRABLUSGARP SAVAŞI (1911-1912)

Nedenleri

- İtalya'nın gelişmiş sanayisi için ham madde ve pazar arayışı
- Trablusgarp'ın İtalya'ya yakın olması
- Osmanlı'nın güçsüz olması
- İtalya'nın 1856'daki Habeşistan başarısızlığını telafi etmek istemesi
- İtalya'nın, Trablusgarp'ın işgali için Avrupa devletlerinin onayını alması
- İtalya'nın, Trablusgarp'ın uygarlıkta geri bırakıldığı ve burada yaşayan İtalyanlara katı davranıldığı iddiası

NOT

- ✓ 1909 yılında Rusya ile imzalanan Racconigi Antlaşması ile İtalya Trablusgarp'a çıkarma yapacak, buna karşılık İtalya'da Rusya'nın Boğazlardaki çıkarlarına dokunmayacaktır.

Gelişmeler

- Mısır'ın İngiltere'nin elinde olması ve donanmanın Haliç'te çürümeye terk edilmiş olmasından dolayı bölgeye Osmanlı Devleti yardım gönderememiştir.
- İtalya 1911'de Trablusgarp'ta harekete başlamış ve Derne, Tobruk, Homs ve Bingazi gibi yerleri işgal etmiştir.
- İşgal sonucu Milli Müdafaa Komitesi kurulmuş ve bölgeye gönüllü subaylar gönderilmiştir.
- Bu subaylar; Enver Paşa (Hamdi takma adıyla) Bingazi'ye, Mustafa Kemal (Gazeteci Şerif unvanıyla) Kurmay binbaşı rütbesiyle Tobruk, Derne'ye, Neşet Paşa Trablus'a gitti.

Trablusgarp Savaşı'nda Mustafa Kemal

- Ayrıca Fethi Bey, Fuat Bey, Rauf Bey, Ali Çetinkaya ve Nuri Bey'ler de bu mücadelede yer aldı.
- Enver Paşa Bingazi'de, Mustafa Kemal Tobruk ve Derne'de başarılı oldular.
- Bu gelişmeler üzerine İtalya Osmanlı'yı barışa zorlamak için Çanakkale Boğazı'nı ablukaya almış, On İki Ada'yı işgal etmiş, Beyrut Limanı'na saldırmıştır.
- Balkan Savaşı'nın da başlaması üzerine Osmanlı Devleti barış istemek zorunda kaldı ve 15 Ekim 1912'de Uşi Antlaşması'nı imzaladı.
- Uşi Antlaşması'na göre;
 - ▶ Trablusgarp, İtalya'ya bırakılacak
 - ▶ On İki Ada ve Rodos Balkan Savaşları sonuçlanana kadar geçici olarak İtalyanlara bırakılacak
 - ▶ Trablusgarp halkı dini bakımdan Osmanlı halifesine bağlı kalacak
 - ▶ İtalya diğer devletlerin onaylaması hâlinde kapitülasyonların kaldırılmasına karşı çıkmayacak.
 - ▶ İtalya, Trablusgarp'ın Düyun-u Umumiye'ye olan borcu üstlenecek

Önemi:

- Osmanlı Kuzey Afrika'daki son toprak parçasını kaybetti.
- Dünya tarihinde ilk kez uçak kullanıldı.
- Mustafa Kemal'in sömürgecilğe karşı ilk savaşı olup Binbaşılığa terfi etti.

I. BALKAN SAVAŞI (1912)

- Balkan devletlerinin Osmanlı'yı Balkanlardan atmak istemesi, İngilizlerin Reval Görüşmeleri'nde Rusların Balkanlara yerleşmesine ses çıkarmaması ve Rusların kışkırtmaları sonucu Karadağ'ın Yenipazar'a saldırmasıyla savaş başlamıştır.
- Osmanlı Bulgaristan, Yunanistan, Sırbistan ve Karadağ ile savaşmıştır.
- Bu savaşta Rauf (Orbay) Bey, Hamidiye Kuvazörü olarak önemli başarılar elde etti. Ancak Yunanlıların Ege Adalarını almasına engel olamadı.
- Bu başarısından dolayı Rauf Bey **Hamidiye Kahramanı** olarak anılmaktadır.
- Osmanlı hazırlıksız yakalandığı savaşta hiçbir varlık gösteremedi ve barış antlaşması imzalamak zorunda kaldı.

TEST
2

**XX. YÜZYILDA OSMANLI
DEVLETİ**

1. Osmanlı Devleti'nin Sovyet Rusya'yla imzaladığı Brest-Litowsky Antlaşması'nı anlaşma devletleri tanımamıştır.

Bu tutumun;

- I. Osmanlı Devleti'nin kaybettiği toprakları geri aldığı
- II. Anlaşma devletleri arasında siyasi çekişmelerin yaşandığı
- III. Rusya'daki rejim değişikliğinin İtilaf Devletlerinin çıkarlarına aykırı olduğu

durumlarından hangilerinin göstergesi olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

2. İtilaf Devletlerinin I. Dünya Savaşı'nda Çanakkale Cephesi'ni açmalarının amacı müttefikleri olan Rusya'ya yardım etmektir.

Çanakkale'de başarılı olamayan İngiltere, Rusya'ya yardım etmek için Osmanlı Devleti'ne karşı hangi cepheyi açmıştır?

- A) Sarıkamış
- B) Irak
- C) Suriye
- D) Makedonya
- E) Galiciya

3. 12 Ada ve Rodos'un İtalya'ya bırakılmasına sebep olan gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Balkan devletlerinin Osmanlı Devleti'ne saldırı hazırlığı yapması
- B) İtalya'nın Osmanlı toprak bütünlüğünü koruma siyaseti izlemesi
- C) Rusya'ya karşı İtalya'nın desteğini almak istemesi
- D) İtalya donanmasının Akdeniz'de ticaret yapması
- E) Reval görüşmeleriyle İngiltere'nin Rusya'yı Osmanlı üzerinde serbest bırakması

4.

- I. Girit
- II. Makedonya
- III. Malta

Osmanlı Devleti, yukarıdakilerden hangilerini Balkan Savaşlarında kaybetmiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

5.

- I. Dünya Savaşı'nda,
- I. Çarlık Rusya'sının yıkılması
- II. Osmanlı ordusunun Çanakkale Savaşını kazanması
- III. ABD'nin Savaşa girmesi

gelişmelerinden hangilerinin Bulgaristan'ın İttifak devletlerinin yanında savaşa girmesine neden olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

6.

- I. Dünya Savaşı öncesinde;
- I. İngiltere ile Rusya arasında Reval Görüşmesinin yapılması
- II. İngiltere'nin Osmanlı Devleti'ne ait gemileri teslim etmemesi
- III. İngiltere'nin Osmanlı'yı koruma politikasından vazgeçmesi

durumlarından hangilerinin Osmanlı – Alman ittifakının kurulmasına ortam hazırladığı savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

TÜRK TARİHİ

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK TARİHİ

4. ÜNİTE

1. BÖLÜM

TÜRKLERİN TARİH SAHNESİNE ÇIKIŞI

Türk Adının Anlamı

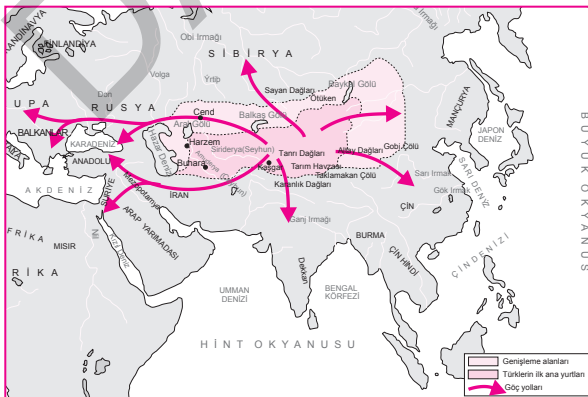
- Türkler konargöçer yaşam tarzına bağlı olarak birçok toplum ile etkileşim içinde yaşad.
- Bu durum Türk adının farklı kaynaklarda yer almasına neden oldu.
- Türk kelimesinin anlamlarından bazıları şunlardır;
 - ▶ **Ziya Gökalp:** Nizam sahibi, töre sahibi, türeli.
 - ▶ **Danimarkalı Bilgin Wamberg:** Türemek.
 - ▶ **Kaşgarlı Mahmut:** Olgunluk çağı.
 - ▶ **Uygurlar:** Güç, kuvvet, olgunluk.
 - ▶ **Çin:** Miğfer.
- Coğrafi bir terim olarak Türkiye kelimesi VI. yüzyıldan itibaren Bizans kaynaklarında Orta Asya için kullanılmıştır. XI. yüzyıldan itibaren Anadolu'nun adı bir daha değişmemek üzere Türkiye olmuştur.
- Ünlü İtalyan seyyah Marco Polo Anadolu'ya Küçük Türkiye, Orta Asya'ya ise Büyük Türkiye demiştir.

NOT

- ✓ Türk adının ilk kez geçtiği yazılı kaynak, Hunlar ile Çin arasında yapılan **Kuzey Şansı Antlaşması**'dir.

Türklerin İlk Ana Yurdu

- Türklerin ilk ana yurdu "Orta Asya"dır. Orta Asya; doğuda Kınan Dağları, kuzeyde Sibiry, batıda Hazar Denizi, güneyde Hindikuş ve Karanlık Dağları ile çevrili alandır.

Türklerin Tarih Sahnesine Çıkışı

Orta Asya Kültürleri

- **Anav Kültürü (MÖ 4000 – 1000):** Orta Asya'nın en eski kültür merkezidir. At ilk kez bu kültürde görülmüştür.
- **Afanesyevo Kültürü (MÖ 2500 – 1700):** Türklerin en eski kültür merkezidir.
- **Kelteminar (MÖ 3000):** Yerleşik hayata geçen kültür merkezidir.
- **Andronova Kültürü (MÖ 1700 – 1200):** Orta Asya kültürleri içinde yayılma alanı en geniş olan kültür merkezidir. İlk defa tunçtan ve altından eşyalara rastlanmıştır.
- **Karasuk Kültürü (MÖ 1200 – 700):** Demir madeninin işlendiği ilk kültür merkezidir.
- **Tagar Kültürü (MÖ 700 – 300):** Orta Asya kültürleri içinde en gelişmiş kültür merkezidir.

ORTA ASYA'DAN YAPILAN İLK TÜRK GÖÇLERİ

Göçlerin Sebepleri

- İklimin değişmesine bağlı olarak kuraklığın yaşanması
- Nüfusun artışı ve mevcut geçim kaynaklarının yetersizliği
- Salgın insan ve hayvan hastalıkları
- Boylar arasındaki hakimiyet mücadelesi
- Dış baskılar (Çin, Moğol)
- Cihan hakimiyeti fikri doğrultusunda yeni yurtlar kazanma isteği
- Bağımsızlık düşüncesi

Göçlerin Sonuçları

- Kavimler Göçü'nün yaşanmasına neden oldular.
- Göç etmeyip de Orta Asya'da kalan Türk boyları, Asya Hun İmparatorluğu çatısı altında ilk siyasi teşekkülü oluşturdular.
- Türkler göç ettikleri yerlerde kısa sürede birçok devlet kurdular.
- Türk kültür ve uygarlığı, dünyanın dört bir köşesine yayıldı. Gittikleri yerlerdeki toplumlara; tarımı, hayvancılığı ve madeni işlemeyi öğrettiler.

TEST
1

**OSMANLI KÜLTÜR VE
MEDENİYETİ**

1. Aşağıdaki görevlilerden hangisinin hem yargılama hem de yürütme yetkisi vardır?

- A) Kadi
- B) Nişancı
- C) Mültezim
- D) Subaşı
- E) Muhtesip

2. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nde kullanılan para türlerinden biri değildir?

- A) Sikke
- B) Çav
- C) Pul
- D) Sultani
- E) Kuanpo

3.

- I. Ferman
- II. Kanunname
- III. Risale

Yukarıdakilerden hangileri padişahın emirlerini içermektedir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

4. Osmanlı tarihinin ilk veziri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Süleyman Paşa
- B) Fahrettin Paşa
- C) Akşemsettin
- D) İbrahim Paşa
- E) Alaeddin Paşa

5. Aşağıdaki eser – yazar eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

Yazar	Eser
A) Piri Reis	Kitab-ı Bahriye
B) Seydi Ali Reis	Kitab-ı Muhit
C) Sinan Paşa	Tazarruat
D) Evliya Çelebi	Mir'at-ı Kâinat
E) Kâtip Çelebi	Keşf ez-zunûn

6. El yazması kitap ve levhaların altın tozu boya kullanılarak çiçek ve nakışlarla süslenmesi sanatına ne denir?

- A) Hat
- B) Minyatür
- C) Tezhip
- D) Fresk
- E) Telkari

7. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nde en büyük yönetim birimidir?

- A) Sancak
- B) Eyalet
- C) Zeamet
- D) Mukataa
- E) Kaza

8. Aşağıdakilerden hangisi kalemîye sınıfı içerisinde yer almaz?

- A) Vakanüvis
- B) Kazasker
- C) Reisülküttap
- D) Nişancı
- E) Sadrazam

9. Batı tarzında açılan ilk teknik okul aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İstihkam
- B) Nizam-ı Cedid
- C) Mühendishane-i Bahr-i Hümayun
- D) Hendesehane
- E) Mühendishane-i Berri Hümayun

10. Osmanlı İmparatorluğu'nda aşağıdakilerden hangisi içerisinde cami, kütüphane, medrese ve sebîl gibi yapıları barındırır?

- A) Bedesten
- B) İmarethane
- C) Kümbet
- D) Han
- E) Külliye

11. Aşağıdakilerden hangisi Ahi topluluğu olarak örgütlenmiştir?

- A) Esnaf
- B) Asker
- C) Kadılar
- D) Müderrisler
- E) Suhteler

ANAYASA HUKUKU

5. ÜNİTE

ANAYASAL KAVRAMLAR

1. DEVLET KAVRAMI

Sınırları belli bir toprak parçası üzerinde yaşayan ve üstün bir otoriteye bağlı insan topluluklarının oluşturduğu siyasal ve hukuksal bütünlüğe devlet denir. Devleti oluşturan unsurlar; halk, egemenlik, ülke ve iktidardır.

DEVLET BİÇİMLERİ

A. EGEMENLİĞİN KAYNAĞINA GÖRE DEVLETLER

1. Monarşi

Devlet başkanlığının soya bağlı olarak değiştiği, bütün gücün tek bir hükümdarda toplandığı yönetim şekli ve devlet biçimidir.

Mutlak Monarşi

Tüm iktidar tek kişinin elindedir. Bu kişi toplumda her şeyden ve herkesten üstündür.

Meşruti Monarşi

Hükümdarın yetkilerinin yazılı bir anayasa ile sınırlandırıldığı yönetim şeklidir. Hükümdar devletin simgesi olarak kalır. Meşruti monarşilerde hükümdarın yanında, devlet iktidarını onunla paylaşan bir parlamento vardır.

2. Cumhuriyet

Egemenliğin tek bir kişiye değil toplumun tümüne ait olduğu, egemenliğin halktan kaynaklandığı ve devlet başkanının göreve seçimle geldiği devlet biçimidir.

3. Oligarşik Devlet

Egemenliğin bir grup ya da zümre tarafından kullanıldığı devlet biçimidir.

4. Teokratik Devlet

Egemenliğin dinsel ve kutsal yollarla Tanrıdan kaynaklandığına inanılan devlet biçimidir. Bu devlet biçimine İran örnek gösterilebilir.

B. HUKUKİ YAPILARINA GÖRE DEVLETLER

1. Üniter Devlet

Devletin ülke, millet ve egemenlik unsurları ile yasama, yürütme ve yargı organları bakımından teklik özelliği gösterdiği devlet biçimidir. Örnek; Türkiye, Japonya, Norveç, Portekiz, Fransa, İngiltere ve Yunanistan ...

Merkezi Üniter Devlet

Devletin dışında başka kamu tüzel kişinin bulunmadığı ve bütün devlet faaliyetlerinin merkezden yürütüldüğü devlet biçimidir.

Adem-i Merkezi Üniter Devlet

Bazı devlet faaliyetlerinin kamu tüzel kişileri tarafından yürütüldüğü devlet biçimidir.

2. Birleşik (Karma) Devlet

Birden çok devletin bir araya gelmesiyle oluşturulan devlettir.

Federal Devlet

İç işlerinde serbest, dış işlerinde birbirine bağlı devletlerdir. Federasyonu oluşturan devletlere federe devlet (eyalet), bunları oluşturan devlete federal devlet denir. Federal devlet, federe devletin üstündedir. ABD, Almanya, Kanada, Avusturya, Rusya, Avustralya federal devlete örnekler.

Konfederasyon (Konfederal Devlet)

İki veya daha çok devletin uluslararası hukuki kişiliklerini korumak, özellikle ortak bir savunma sağlamak amacıyla kurdukları devlettir. İç ve dış ilişkilerinde özerktirler. Tüzel kişilikleri yoktur.

TEST
1

ANAYASAL KAVRAMLAR

1. Temsili demokrasiyi benimseyen bir ülkede;

- Anayasanın halkoyuna sunulması (referandum)
- Parlamentoda anayasa değişikliği yaparken diğer yasalar için gerekli görülenden daha fazla bir oy çoğunluğu istenmesi
- Yasaların anayasaya uygun olması ilkesine uyulması

Bu ilkelerin, aşağıdaki amaçlardan hangisini gerçekleştirmeye yönelik olduğu söylenebilir?

- A) Halk iradesine dayanan temel kurallara süreklilik kazandırmaya
- B) Anayasal düzeni, uluslararası demokratik kuruluşların ilkeleriyle tutarlı kılmaya
- C) Toplumdaki değişimleri kısa sürede anayasaya yansıtmaya
- D) Parlamento üyelerinin yasama sorumluluklarını azaltmaya
- E) Toplumdaki düşünce farklılıklarını azaltmaya

2. Çağdaş devlet yönetiminde, görevler yerine getirilirken uyulacak kurallar önceden belirlenmiştir.

Böyle bir düzenlemenin temel gereksinimi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Görevlilerin yetkilerini genişletme
- B) Devlet yönetimini değişen koşullara uydurma
- C) Yöneticilerin keyfi (isteğe bağlı) kararlar almasını önleme
- D) Devlet kurumları arasında eşgüdümü (koordinasyonu) sağlama
- E) Yönetimin, özel ihtiyaçları daha iyi karşılamasını sağlama

3. Yasama ve yürütme erklerinin yasama organında toplanması durumunda aşağıdakilerden hangisi söz konusu olur?

- A) Monarşi
- B) Yarı başkanlık sistemi
- C) Başkanlık sistemi
- D) Parlamenter sistem
- E) Meclis hükûmeti sistemi

4. Aşağıdakilerden hangisi yarı doğrudan demokrasinin araçları arasında yer almaz?

- A) Halk oylaması
- B) Halk vetosu
- C) Halk teşebbüsü
- D) Temsilcilerin azledilmesi
- E) Depolitizasyon

5. Bir anayasada bulunması gereken kuralların yetkili bir organ tarafından belirli bir belge içinde toplanması aşağıda verilen anayasa türlerinden hangisiyle ilgilidir?

- A) Sert anayasa
- B) Yumuşak anayasa
- C) Çerçeve anayasa
- D) Yazılı anayasa
- E) Yazılı olmayan anayasa

6. Aşağıdakilerden hangisi başkanlık sisteminin özelliklerinden biri değildir?

- A) Başkanlık sistemi, katı bir güçler ayrımı ilkesine dayanır.
- B) Başkan, yürütme görevini tek başına elinde tutar.
- C) Yasama ile yürütme arasındaki ilişkilerde kopukluğu gidermek üzere bir denetim ve denge sistemi geliştirilmiştir.
- D) Yasama yetkisi parlamentoya aittir.
- E) Yürütme organı yasamayı feshedebilir.

7. Aşağıdakilerden hangisi devletin unsurlarından değildir?

- A) Ülke
- B) Egemenlik
- C) İktidar
- D) Hükûmet
- E) Halk

TÜRKİYE CUMHURİYETİ 1982 ANAYASASI

BAŞLANGIÇ HÜKÜMLERİ VE GENEL ESASLAR

6.ÜNİTE

1.BÖLÜM

BAŞLANGIÇ

Türk Vatanı ve Milletinin ebedi varlığını ve Yüce Türk Devletinin bölünmez bütünlüğünü belirleyen bu Anayasa, Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu, ölümsüz önder ve eşsiz kahraman Atatürk'ün belirlediği milliyetçilik anlayışı ve onun inkılap ve ilkeleri doğrultusunda;

Dünya milletleri ailesinin eşit haklara sahip şerefli bir üyesi olarak, Türkiye Cumhuriyetinin ebedi varlığı, refahı, maddi ve manevi mutluluğu ile çağdaş medeniyet düzeyine ulaşma azmi yönünde;

Millet iradesinin mutlak üstünlüğü, egemenliğin kayıtsız şartsız Türk Milletine ait olduğu ve bunu millet adına kullanmaya yetkili kılınan **hiçbir kişi** ve kuruluşun, bu Anayasada gösterilen hürriyetçi demokrasi ve bunun icaplarıyla belirlenmiş hukuk düzeni dışına çıkamayacağı;

Kuvvetler ayrımının, Devlet organları arasında üstünlük sıralaması anlamına gelmeyip, belli Devlet yetki ve görevlerinin kullanılmasından ibaret ve bununla sınırlı medeni bir işbölümü ve işbirliği olduğu ve üstünlüğün ancak Anayasa ve kanunlarda bulunduğu;

Hiçbir faaliyetin Türk milli menfaatlerinin, Türk varlığının, Devleti ve ülkesiyle bölünmezliği esasının, Türklüğün tarihi ve manevi değerlerinin, Atatürk milliyetçiliği, ilke ve inkılapları ve medeniyetçiliğinin karşısında korunma göremeyeceği ve laiklik ilkesinin gereği olarak kutsal din duygularının, Devlet işlerine ve politikaya kesinlikle karıştırılamayacağı;

Her Türk vatandaşının bu Anayasadaki temel hak ve hürriyetlerden eşitlik ve sosyal adalet gereklerince yararlanarak milli kültür, medeniyet ve hukuk düzeni içinde onurlu bir hayat sürdürme ve maddi ve manevi varlığını bu yönde geliştirme hak ve yetkisine doğuştan sahip olduğu;

Topluca Türk vatandaşlarının milli gurur ve iftiharlarda, milli sevinç ve kederlerde, milli varlığa karşı hak ve ödevlerde, nimet ve külfetlerde ve millet hayatının her türlü tecellisinde ortak olduğu, birbirinin hak ve hürriyetlerine kesin saygı, karşılıklı içten sevgi ve kardeşlik duygularıyla ve "Yurtta sulh, cihanda sulh" arzu ve inancı içinde, huzurlu bir hayat talebine hakları bulunduğu;

FİKİR, İNANÇ VE KARARIYLA anlaşılacak, sözüne ve ruhuna bu yönde saygı ve mutlak sadakatle yorumlanıp uygulanmak üzere.

TÜRK MİLLETİ TARAFINDAN, demokrasiye aşık Türk evlatlarının vatan ve millet sevgisine emanet ve tevdi olunur.

Örnek Soru

Aşağıdakilerden hangisi 1982 Anayasası'nın Başlangıç metninde yer almamıştır?

- A) Türk Devletinin bölünmez bütünlüğü
- B) Yargı bağımsızlığı ilkesi
- C) Atatürk milliyetçiliği
- D) Atatürk inkılap ve ilkeleri
- E) Millet iradesinin mutlak üstünlüğü

Cevap B

BİRİNCİ KISIM GENEL ESASLAR

Madde -1:	Devletin şekli
Madde -2:	Cumhuriyetin nitelikleri
Madde -3:	Devletin bütünlüğü, resmî dili, bayrağı, millî marşı ve başkenti
Madde -4:	Değiştirilemeyecek hükümler
Madde -5:	Devletin temel amaç ve görevleri
Madde -6:	Egemenlik
Madde -7:	Yasama yetkisi
Madde -8:	Yürütme yetkisi ve görevi
Madde -9:	Yargı yetkisi
Madde-10:	Kanun önünde eşitlik
Madde-11:	Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü

I. Devletin şekli: –Madde 1

Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir.

II. Cumhuriyetin nitelikleri: –Madde 2

Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir.

TEST
1

YARGI

1. Aşağıdakilerden hangisi Danıştayın görevlerinden biri değildir?

- A) Kamu hizmetleriyle ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmeleri hakkında iki ay içinde düşüncesini bildirir.
- B) Kanunla gösterilen belli davalara ilk ve son derece mahkemesi olarak bakar.
- C) Vergi mahkemelerinin kararlarını temyizen inceler.
- D) Bölge idare mahkemelerinin kararlarını temyizen inceler.
- E) Kanunların Anayasaya uygunluğunu denetler.

2. Anayasa Mahkemesi aşağıdakilerden hangisini Yüce Divan sıfatıyla yargılayamaz?

- A) Cumhurbaşkanı yardımcısı
- B) Vali
- C) Cumhurbaşkanı
- D) Adalet Bakanı
- E) İçişleri Bakanı

3. 1982 Anayasası'na göre Anayasa Mahkemesi, anayasa değişikliklerini hangi bakımdan ince-ler ve denetler?

- A) Şekil
- B) Usul
- C) Uygulama
- D) Yaptırım
- E) Esas

4. Aşağıdakilerden hangisi Hakimler ve Savcılar Kurulu üyesidir?

- A) Adalet Bakanı
- B) İçişleri Bakanı
- C) Cumhurbaşkanı Yardımcısı
- D) Milli Savunma Bakanı
- E) Yargıtay Başkanı

5. Aşağıdakilerden hangisi iki defa seçilme yeterliliğine sahip değildir?

- A) Anayasa Mahkemesi üyeleri
- B) Cumhurbaşkanı
- C) Cumhurbaşkanı yardımcısı
- D) Bakanlar
- E) Milletvekilleri

**6. Siyasal partilerin kapatılmasında yetkili olan or-
gan aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Danıştay
- B) Yargıtay
- C) Anayasa Mahkemesi
- D) TBMM
- E) Milli Güvenlik Kurulu

**7. Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarının yü-
rürlüğe girmesi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden
hangisi yanlıştır?**

- A) İptal kararları Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.
- B) Anayasa Mahkemesi hiçbir durumda iptal kararının yürürlüğünü erteleme zorunluluğunda değildir.
- C) Anayasa Mahkemesi, iptal kararının yürürlük tarihini, kararın Resmi Gazete'de yayımlandığı günden başlayarak bir yılı geçmeyecek bir süreyle ileri bir tarihe bırakabilir.
- D) İptal kararları geriye yürümez.
- E) Anayasa Mahkemesi, iptal kararının yürürlüğünü cumhurbaşkanının onayına bağlı olarak durdurabilir.

T.C. İDARE HUKUKU

7. ÜNİTE

İDARE HUKUKU

İdarenin örgütlenmesini ve idare ile bireyler arasındaki ilişkileri düzenleyen kamu hukuku dalına **idare hukuku** denir.

İdare Hukukunun Özellikleri

- İdare hukukunun konusu devlet idaresidir.
- İdare hukukunun amacı kamu yararının sağlanmasıdır.
- İşlemleri tek taraflıdır.
- İdare hukuku kanunlaştırılmamıştır. (Tedvin edilmemiştir.)
- İdare hukuku içtihatlarla dayanan bir hukuk dalıdır.
- İdare hukukundan doğan uyuşmazlıklar idari yargı mercilerinde çözülür.
- İdare hukuku genç ve yeni gelişen bir hukuk dalıdır.

İdarenin Görev ve Yetkileri

- Milli güvenliğin sağlanmasından sorumludur.
- Kamu yararı amacıyla kamu hizmetlerinin yürütülmesini sağlar.
- Kolluk kuvvetlerinin faaliyetlerinin yürütülmesini sağlar.
- Kamu yararı görülen hallerde özendirme, destekleme ve teşvik faaliyetleri yapar.
- Planlama faaliyetleri yapar.
- İç düzen faaliyetleri yapar. Kamuya yönelik olmayan tek faaliyettir.

İdare Hukukunun Kaynakları

Asli Kaynaklar

- Anayasa
- Kanun
- Milletlerarası antlaşmalar
- Cumhurbaşkanlığı kararnamesi
- Yönetmelik
- Genelge, yönerge vb.
- İçtihadı birleştirme kararları

Yardımcı Kaynaklar

- Yargı içtihatları
- İdari teamül ve tatbikatlar
- Öğretiler (doktrin, bilimsel görüş)

İdari Fonksiyon

Kâr amacı gütmeyen ve toplumun günlük ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla yürütülen tüm kamusal faaliyetler idari fonksiyon kapsamındadır.

- Konusunu kamu hizmetleri oluşturur.
- Amacı kamu yararını gerçekleştirmektir.
- Sürekli bir devlet fonksiyonu vardır.
- İdari işlemler ve eylemler ile yürütülür.
- Kamu gücü kullanılarak yerine getirilir.
- İdari fonksiyon kendiliğinden harekete geçer.
- İdari fonksiyon üstün ve ayrıcalıklı yetkiler kullanılarak yerine getirilir.
- Bireylerle doğrudan doğruya ilişki halindedir.

İdare Hukukuna Özgü İlkeler

İdarenin Kanuniliği İlkesi

Anayasaya göre idarenin kuruluş ve görevleri kanunla düzenlenir. İdarenin faaliyette bulunabilmesi için mutlaka kanundan aldığı bir yetki olmalı ve işlemler kanuna aykırı olmamalıdır.

İdarenin Kanuniliği İlkesinin İstisnaları

- Bakanlıkların kuruluş ve örgütlenişi
- Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin teşkilat ve görevleri
- Devlet Denetleme Kurulunun işleyişi
- Üst kademe kamu yöneticilerinin atanmalarına ilişkin usul ve esaslar kanunla değil Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenir.

Yetki Genişliği İlkesi

Taşra teşkilatının başındaki amirlerin (vali) merkeze danışmadan, merkez adına kendi başlarına karar alma yetkisinin verilmesine **yetki genişliği** denir.

TEST
1

T.C. İDARE HUKUKU

1. Aşağıdakilerden hangisi merkezi yönetimin sınıklarından biridir?

- A) Hizmetlerin yerel ihtiyaçlara göre yürütülmesi güçtür.
- B) Güçlü bir devlet yönetimi sağlar.
- C) İdarenin yerel etki ve baskılara karşı tarafsızlığını sağlar.
- D) Sosyal devlet anlayışını gerçekleştirir.
- E) Hizmetler yeknesak bir tarzda yürütülür.

2. Aşağıdakilerden hangisi idare hukukunun özelliklerinden değildir?

- A) İdare hukuku bir kamu hukuku dalıdır.
- B) İdare hukuku genç bir hukuk dalıdır.
- C) İdare hukuku tedvin edilmiş bir hukuk dalıdır.
- D) İdare hukukundan kaynaklanan uyuşmazlıklar idari yargı mercilerinde görülür.
- E) İdare hukuku içtihatlardan doğan bir hukuk dalıdır.

3. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre "adaylık" ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Adaylık süresi içinde aday memurun başka kurumlara nakli yapılamaz.
- B) Adaylık devresi içinde veya sonunda ilişkileri kesilenler 3 yıl süre ile Devlet memurluğuna alınmazlar.
- C) Adaylık süresi içerisinde bulunanların herhangi bir mali ve özlük hakkı bulunmamaktadır.
- D) Adaylık devresi içinde eğitimde başarılı olan adaylar disiplin amirlerinin teklifi ve atamaya yetkili amirin onayı ile asli memurluğa atanırlar.
- E) Aday olarak atanmış Devlet memurunun adaylık süresi bir yıldan az olamaz.

4. İdare hukukunda taşra örgütünün merkeze sormadan karar alma ve uygulama yetkisi aşağıdakilerden hangisi ile ifade edilir?

- A) Yetki gaspı
- B) Yetki genişliği
- C) Yetki asliliği
- D) Kamu yetkisi
- E) Yetki devri

5. Aşağıdakilerden hangisi yerinden yönetimin faydalarından değildir?

- A) Karar organları halk tarafından seçildiğinden demokratik ilkelere uygundur.
- B) Halkın ihtiyaçlarının tespitinde kolaylık sağlar.
- C) Yerinden yönetimde kararlar daha çabuk alınır.
- D) Mali açıdan denetimi güçleştirir.
- E) Yerinden yönetimde işler daha çabuk yürür.

6. 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre 8 senelik kamu hizmeti bulunan bir devlet memurunun yıllık izin süresi kaç gündür?

- A) 15 gün
- B) 20 gün
- C) 25 gün
- D) 30 gün
- E) 40 gün

7. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre aşağıdakilerden hangisi memurların görev yaptığı hizmet sınıfları arasında yer almaz?

- A) Teknik hizmetler sınıfı
- B) Sağlık hizmetleri sınıfı
- C) Jandarma hizmetleri sınıfı
- D) Sahil güvenlik hizmetleri sınıfı
- E) Mali hizmetler sınıfı

8. Aşağıdakilerden hangisi yetki genişliği ilkesinin özellikleri arasında yer almaz?

- A) Kullanılan yetki, merkezi idarenin tanıdığı bir yetkidir.
- B) Verilen yetkiyi kullanan görevli merkezi idarenin bir memurudur.
- C) Yürütülen hizmet merkezi bir hizmettir.
- D) Yetkinin kullanılmasından kaynaklı tüm gelir ve giderler yerel yönetime aittir.
- E) Yetki genişliği valilere tanınmıştır.

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNU (1.KİTAP)

8. ÜNİTE

BİRİNCİ KİTAP Genel Hükümler

BİRİNCİ KISIM Temel İlkeler, Tanımlar ve Uygulama Alanı

BİRİNCİ BÖLÜM Temel İlkeler ve Tanımlar

Ceza Kanununun amacı: –Madde 1

(1) Ceza Kanununun amacı; kişi hak ve özgürlüklerini, kamu düzen ve güvenliğini, hukuk devletini, kamu sağlığını ve çevreyi, toplum barışını korumak, suç işlenmesini önlemektir. Kanunda, bu amacın gerçekleştirilmesi için ceza sorumluluğunun temel esasları ile suçlar, ceza ve güvenlik tedbirlerinin türleri düzenlenmiştir.

Suçta ve cezada kanunîlik ilkesi: –Madde 2

(1) Kanunun açıkça suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. Kanunda yazılı cezalardan ve güvenlik tedbirlerinden başka bir ceza ve güvenlik tedbirine hükümlenemez.

(2) İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz.

(3) Kanunların suç ve ceza içeren hükümlerinin uygulanmasında kıyas yapılamaz. Suç ve ceza içeren hükümler, kıyasa yol açacak biçimde geniş yorumlanamaz.

Adalet ve kanun önünde eşitlik ilkesi:

–Madde 3

(1) Suç işleyen kişi hakkında işlenen fiilin ağırlığıyla orantılı ceza ve güvenlik tedbirine hükümlenir.

(2) Ceza Kanununun uygulamasında kişiler arasında ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, siyasal veya diğer fikir yahut düşünceleri, felsefi inanç, milli veya sosyal köken, doğum, ekonomik ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılamaz ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınamaz.

Kanunun bağlayıcılığı: –Madde 4

(1) Ceza kanunlarını bilmemek mazeret sayılmaz.

(2) (Mülga : 29/6/2005 – 5377/1 md.)

Özel kanunlarla ilişki: –Madde 5

(1) Bu Kanunun genel hükümleri, özel ceza kanunları ve ceza içeren kanunlardaki suçlar hakkında da uygulanır.

Tanımlar: –Madde 6

(1) Ceza kanunlarının uygulanmasında;

a) Vatandaş deyiminden; fiili işlediği sırada Türk vatan-daşı olan kişi,

b) Çocuk deyiminden; henüz onsekiz yaşını doldur-mamış kişi,

c) Kamu görevlisi deyiminden; kamusal faaliyetin yürü-tülmesine atama veya seçilme yoluyla ya da herhangi bir surette sürekli, süreli veya geçici olarak katılan kişi,

d) Yargı görevi yapan deyiminden; yüksek mahke-meler, adli ve idarî mahkemeler üye ve hakimleri ile Cumhuriyet savcısı ve avukatlar,

e) Gece vakti deyiminden; güneşin batmasından bir saat sonra başlayan ve doğmasından bir saat evvele kadar devam eden zaman süresi,

f) Silah deyiminden;

1. Ateşli silahlar,

2. Patlayıcı maddeler,

3. Saldırı ve savunmada kullanılmak üzere yapılmış her türlü kesici, delici veya bereleyici alet,

4. Saldırı ve savunma amacıyla yapılmış olmasa bile fiilen saldırı ve savunmada kullanılmaya elverişli diğer şeyler,

5. Yakıcı, aşındırıcı, yaralayıcı, boğucu, zehirleyici, sürekli hastalığa yol açıcı nükleer, radyoaktif, kimyasal, biyolojik maddeler,

g) Basın ve yayın yolu ile deyiminden; her türlü yazılı, görsel, işitsel ve elektronik kitle iletişim aracıyla yapılan yayınlar,

h) İtiyadi suçlu deyiminden; kasıtlı bir suçun temel şek-li ni ya da daha ağır veya daha az cezayı gerektiren

TEST
1

**5237 SAYILI TÜRK CEZA
KANUNU (1.KİTAP)**

1. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununa göre fiili işlediği sırada Türk vatandaşı olan kişiyi ifade eden terim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Vatandaş
- B) Tebea
- C) Halk
- D) Millet
- E) Ulus

2. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununa göre "Kanunun açıkça suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. Kanunda yazılı cezalardan ve güvenlik tedbirlerinden başka bir ceza ve güvenlik tedbirine hükmolunamaz." Bu ifadeler aşağıdaki hangi ilkenin açıklayıcısıdır?

- A) Suçta ve cezada kanunilik ilkesi
- B) Kanunun bağlayıcılığı ilkesi
- C) Kanun önünde eşitlik ilkesi
- D) Hak ilkesi
- E) Adalet ilkesi

3. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununa göre haksız bir fiilin meydana getirdiği hiddet veya şiddetli elemnin etkisi altında suç işleyen kimseye, müebbet hapis cezası yerine ne kadar hapis cezası verilir?

- A) Oniki yıldan onsekiz yıla kadar
- B) Onüç yıldan onsekiz yıla kadar
- C) Ondört yıldan onsekiz yıla kadar
- D) Onbeş yıldan onsekiz yıla kadar
- E) Onaltı yıldan onsekiz yıla kadar

4. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununa göre fail yararına cezayı hafifletecek takdiri nedenlerin varlığı halinde, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası yerine, müebbet hapis; müebbet hapis cezası yerine, yirmibeş yıl hapis cezası verilir. Diğer cezaların ne kadarına kadar indirilir?

- A) altıda birine
- B) yedide birine
- C) sekizde birine
- D) dokuzda birine
- E) onda birine

5. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununa göre suçun kanuni tanımındaki unsurların bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesine ne denir?

- A) Kast
- B) Arzu
- C) İstek
- D) Bilinç
- E) Taksir

6. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununa göre "Çocuk deyimi" henüz kaç yaşını doldurmamış kişi anlamına gelir?

- A) 18
- B) 17
- C) 16
- D) 15
- E) 14

7. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununa göre "Taksir" ile ilgili olarak aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Taksirle işlenen fiiller, kanunun açıkça belirttiği hallerde cezalandırılır.
- B) Taksir, dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık dolayısıyla, bir davranışın suçun kanuni tanımında belirtilen neticesi öngörülmeden gerçekleştirilmesidir.
- C) Kişinin öngördüğü neticeyi istememesine karşın, neticenin meydana gelmesi halinde bilinçli taksir vardır; bu halde taksirli suça ilişkin ceza beşte birden yarısına kadar artırılır.
- D) Taksirle işlenen suçtan dolayı verilecek olan ceza failin kusuruna göre belirlenir.
- E) Birden fazla kişinin taksirle işlediği suçlarda, herkes kendi kusurundan dolayı sorumlu olur.

8. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununa göre hükmedilen kaç yıl veya daha az süreli hapis cezası, kısa süreli hapis cezasıdır?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

4721 SAYILI TÜRK MEDENİ KANUNU (1 - 117. MADDE İLE 407 - 410. MADDE)

9. ÜNİTE

BAŞLANGİÇ

A. Hukukun uygulanması ve kaynakları:

–Madde 1

Kanun, sözüyle ve özüyle değindiğı bütün konularda uygulanır.

Kanunda uygulanabilir bir hüküm yoksa, hâkim, örf ve âdet hukukuna göre, bu da yoksa kendisi kanun koyucu olsaydı nasıl bir kural koyacak idiyse ona göre karar verir.

Hâkim, karar verirken bilimsel görüşlerden ve yargı kararlarından yararlanır.

B. Hukukî ilişkilerin kapsamı

I. Dürüst davranma: –Madde 2

Herkes, haklarını kullanırken ve borçlarını yerine getirirken dürüstlük kurallarına uymak zorundadır.

Bir hakkın açıkça kötüye kullanılmasını hukuk düzeni korumaz.

II. İyiniyet: –Madde 3

Kanunun iyiniyete hukukî bir sonuç bağladığı durumlarda, **asıl** olan iyiniyetin varlığıdır.

Ancak, durumun gereklerine göre kendisinden beklenen özeni göstermeyen kimse iyiniyet iddiasında bulunamaz.

III. Hâkimin takdir yetkisi: –Madde 4

Kanunun takdir yetkisi tanıdığı veya durumun gereklerini ya da haklı sebepleri göz önünde tutmayı emrettiğı konularda hâkim, hukuka ve hakkaniyete göre karar verir.

C. Genel nitelikli hükümler: –Madde 5

Bu Kanun ve Borçlar Kanununun genel nitelikli hükümleri, uygun düştüğü ölçüde tüm özel hukuk ilişkilerine uygulanır.

D. İspat kuralları

I. İspat yükü: –Madde 6

Kanunda aksine bir hüküm bulunmadıkça, taraflardan her biri, hakkını dayandığı olguların varlığını ispatla yükümlüdür.

II. Resmî belgelerle ispat: –Madde 7

Resmî sicil ve senetler, belgeledikleri olguların doğruluğuna kanıt oluşturur.

Bunların içeriğinin doğru olmadığının ispatı, kanunlarda başka bir hüküm bulunmadıkça, her hangi bir şekle bağlı değildir.

BİRİNCİ KİTAP KİŞİLER HUKUKU

BİRİNCİ KISIM GERÇEK KİŞİLER

BİRİNCİ BÖLÜM KİŞİLİK

A. Genel olarak

I. Hak ehliyeti: –Madde 8

Her insanın hak ehliyeti vardır.

Buna göre bütün insanlar, hukuk düzeninin sınırları içinde, haklara ve borçlara ehil olmada eşittirler.

II. Fiil ehliyeti

1. Kapsamı: –Madde 9

Fiil ehliyetine sahip olan kimse, kendi fiilleriyle hak edebilir ve borç altına girebilir.

2. Koşulları

a. Genel olarak: –Madde 10

Ayırt etme gücüne sahip ve kısıtlı olmayan her ergin kişinin fiil ehliyeti vardır.

b. Erginlik: –Madde 11

Erginlik **onsekiz yaşın** doldurulmasıyla başlar.

Evlenme kişiyi ergin kılar.

7062 SAYILI YÜKSEK SEÇİM KURULUNUN TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN

10. ÜNİTE

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam: –Madde 1

(1) Bu Kanunun amacı; Yüksek Seçim Kurulunun kuruluşu, teşkilatı, görev ve yetkileri ile çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir.

Tanımlar: –Madde 2

(1) Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Başkan: Yüksek Seçim Kurulu Başkanını,
 - b) Başkanvekili: Yüksek Seçim Kurulu Başkanvekilini,
 - c) Kurul: Yüksek Seçim Kurulunu,
 - ç) Üye: Yüksek Seçim Kurulu üyesini,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kurulun Bağımsızlığı, Oluşumu ve Görevleri

Kurulun bağımsızlığı ve tarafsızlığı: –Madde 3

(1) Kurul, görevlerini yerine getirirken ve yetkilerini kullanırken bağımsız ve tarafsızdır. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi Kurula emir ve talimat veremez.

Kurulun oluşumu: –Madde 4

(1) Kurul, **yedi asıl** ve **dört yedek** üyeden oluşur. Üyelerin altısı Yargıtay, beşi Danıştay Genel Kurullarınca kendi üyeleri arasından gizli oyla ve üye tamsayılarının salt çoğunluğuyla seçilir.

(2) Üyelerin görev süresi **altı yıldır**. Süresi biten üye yeniden seçilebilir.

(3) Başkan ve Başkanvekili, Kurul üyeleri arasından gizli oyla ve üye tamsayısının salt çoğunluğuyla seçilir.

(4) Başkan ve Başkanvekili seçimi yapıldıktan sonra, Yargıtay ve Danıştaydan seçilmiş üyeler arasından ad çekme ile **ikişer yedek** üye belirlenir. Başkan ve Başkanvekili ad çekmeye girmezler.

(5) Kurulun görev süresi biten üyeleri yerine, yenilerinin belirlenmesi için **üç yılda** bir ocak ayının ikinci yarısında seçim yapılır ve üyelerin görev süresi, seçilme tarihlerine bakılmaksızın bu ayın son gününden itibaren

hesaplanır. Yeni üyelerin tamamının seçilmelerine kadar eski üyeler görevlerine devam ederler. Her yenileme seçiminden sonra dördüncü fıkrafta öngörülen usule göre yedek üyeler belirlenir.

(6) Başkan veya Başkanvekilinin Kurul üyeliğinden ayrılmadan görevlerini bırakmaları hâlinde, bu görevler için seçim yapılır. Başkan veya Başkanvekilliğinden ayrılan üye, bu göreve yeni seçilen üyenin yerini alır.

(7) Başkan veya Başkanvekilinin Kurul üyeliğinden ayrılmış olması durumunda önce üye seçimi yapılır. Seçilen yeni üyenin de katılımıyla Başkan veya Başkanvekili seçimi yapıldıktan sonra, bu seçimin sonucuna ve altıncı fıkranın ikinci cümlesinde belirtilen esasa göre yeni üyenin yeri belirlenir.

(8) Kurul üyelerinin görev süresi dolmadan herhangi bir sebeple üyeliklerinin sona ermesi hâlinde, bu üyelerin yerine yeni üye seçimi yapılır.

(9) Yedinci ve sekizinci fıkralar uyarınca yeni seçilen üye, yerine seçildiği Başkan, Başkanvekili veya üyenin görev süresini tamamlar.

(10) Başkan ve Başkanvekili, görevleri süresince; üyeler ise ihtiyaç duyulması hâlinde Kurulca belirlenen süre zarfında kurumlarından izinli sayılırlar. Ancak kurumlarındaki aylık, ödenek ve her türlü zam ve tazminatlar ile diğer özlük haklarından aynen yararlanmaya devam ederler.

Karar verme usulü: –Madde 5

(1) Kurul, kararlarını salt çoğunlukla verir. Oyların eşitliği hâlinde Başkanın bulunduğu tarafın görüşü doğrultusunda karar verilmiş olur.

(2) Kurulun prensip kararları **on beş gün** içerisinde Resmî Gazete’de yayımlanır; seçime ilişkin diğer kararları ise Kurulun resmî internet sitesinde yayımlanır.

Kurulun görev ve yetkileri: –Madde 6

(1) Kurulun görev ve yetkileri şunlardır:

a) Seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğüyle ilgili bütün işlemleri yapmak veya yaptırmak, seçim süresince ve seçimden sonra seçim konularıyla ilgili bütün yolsuzlukları, şikâyet ve itirazları incelemek ve kesin olarak karara bağlamak.

TEST
1

**7062 SAYILI YÜKSEK SEÇİM
KURULUNUN TEŞKİLAT VE
GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN**

16. 7062 sayılı Yüksek Seçim Kurulunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna göre; kurulun oluşumu ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Kurul, yedi asıl ve dört yedek üyeden oluşur.
- B) Üyelerin görev süresi altı yıldır.
- C) Başkan ve Başkanvekili, Kurul üyeleri arasından gizli oyla ve üye tamsayısının üçte iki çoğunluğuyla seçilir.
- D) Başkan ve Başkanvekili seçimi yapıldıktan sonra, Yargıtay ve Danıştay'dan seçilmiş üyeler arasından ad çekme ile ikişer yedek üye belirlenir. Başkan ve Başkanvekili ad çekmeye girmezler.
- E) Görev süresi biten üye yeniden seçilebilir.

17. 7062 sayılı Yüksek Seçim Kurulunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna göre; kurum personeli ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Kurulun teşkilat yapısı bu Kanun esaslarına göre yeniden düzenleninceye kadar, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce mevcut olan kadroların kullanımına devam olunur.
- B) Kanuna göre yeniden düzenleme ve atamalar yapıncaya kadar teşkilatın değişen veya yeniden kurulan birimlerine verilen görevler, daha önce bu görevleri yapmakta olan birimler tarafından yerine getirilir.
- C) Seçim müdürü ve seçim müdür yardımcılığı kadrolarına 7602 sayılı Kanunun 10. madde hükümlerine göre öncelikle görevde yükselme suretiyle atama yapılır.
- D) Kurul merkez ve taşra teşkilatı kadrolarında görev yapan ve sınavın yapıldığı yılın ocak ayının birinci günü itibarıyla kırk yaşını doldurmamış personel, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren açılacak ilk seçim uzman yardımcılığı sınavına diğer şartları taşımaları kaydıyla girebilir.
- E) Yüksek Seçim Kuruluna ait kadrolara, bu Kanunun yayımlandığı tarihten itibaren üç yıl süreyle 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 7. maddesi ile yılı merkezî yönetim bütçe kanunundaki atama sınırlamalarına tabi olmaksızın atama yapılabilir.

18. 7062 sayılı Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelik ve düzenleyici işlemler Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç içinde, 10 uncu madde uyarınca çıkarılması öngörülen atama ve nakile ilişkin yönetmelik ise en geç içinde çıkarılır. Yeni yönetmelik ve düzenleyici işlemler yürürlüğe girinceye kadar, mevcut düzenleyici işlemlerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

7062 sayılı Yüksek Seçim Kurulunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna göre; yukarıda boşluk bırakılan yerlere sırasıyla ne getirilmelidir?

- A) 6 ay – 1 ay
- B) 1 yıl – 1 ay
- C) 1 yıl – 2 ay
- D) 1 yıl – 3 ay
- E) 2 yıl – 3 ay

19. 7062 sayılı Yüksek Seçim Kurulunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna göre; Kurul personelleri ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Kurul personeli, 7062 sayılı Kanunda yer alan hükümler saklı kalmak kaydıyla, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabidir.
- B) Kurulda sözleşmeli ve seçimlerle ilgili hizmetleri yürütmek üzere geçici personel çalıştırılabilir.
- C) Kurul merkez teşkilatında, seçim uzmanı ve seçim uzman yardımcısı istihdam edilebilir.
- D) Seçim müdürü ve seçim müdür yardımcısı, Başkan tarafından doğrudan atanır.
- E) Seçim müdürü ve seçim müdür yardımcılığına atanacaklarda, hukuk fakültesi veya siyasal bilgiler, idari bilimler, iktisat ve maliye alanlarında en az dört yıllık yükseköğrenim yapmış veya bunlara denkliği kabul edilmiş yabancı öğretim kurumlarından mezun olma şartı aranır.

6271 SAYILI CUMHURBAŞKANI SEÇİMİ KANUNU

11.
ÜNİTE

BİRİNCİ BÖLÜM Genel Hükümler

Amaç ve kapsam: –Madde 1

(1) Bu Kanunun amacı; Cumhurbaşkanı seçimine, Cumhurbaşkanı adaylarında aranacak niteliklere, seçim öncesi, seçim günü ve seçim sonrası yapılması gereken işlemlere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Seçimde uygulanacak genel ilkeler: –Madde 2

- (1) Cumhurbaşkanı halk tarafından seçilir.
- (2) Seçim genel, eşit ve gizli oyla, bütün yurttaki aynı günde, yargı yönetim ve denetimi altında yapılır. Yurt dışında yaşayan Türk vatandaşlarının oy kullanmaları, 26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde sağlanır.
- (3) Seçmen, oyunu tam bir serbestlikle kendisi kullanır.
- (4) Oyların sayımı, dökümü ve tutanaklara bağlanması açık olarak yapılır.
- (5) Bu Kanunda özel hüküm bulunmayan hâllerde 298 sayılı Kanun, 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu, 10/6/1983 tarihli ve 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu, 18/1/1984 tarihli ve 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun, 23/5/1987 tarihli ve 3376 sayılı Anayasa Değişikliklerinin Halkoyuna Sunulması Hakkında Kanun ile bunların ek ve değişikliklerinin bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri uygulanır.
- (6) Yüksek Seçim Kurulu, Cumhurbaşkanı seçimlerinin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapmak ve yaptırmak amacıyla, gerekli ilke kararları almaya, beşinci fıkrada sayılan kanunlar ile bu Kanunda seçimle ilgili olarak yer alan bütün süreleri gerektiğinde kısaltarak tespit ve ilâna yetkilidir.

Seçim dönemi, seçim döneminin başlangıcı ve seçimlerin tamamlanması: –Madde 3

(Değişik: 25/4/2018-7140/3 md.)

(1) Cumhurbaşkanı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimleri **beş yılda** bir aynı günde yapılır.

(2) Bir kimse **en fazla iki defa** Cumhurbaşkanı seçilebilir. Ancak Cumhurbaşkanı'nın ikinci döneminde Meclis tarafından seçimlerin yenilenmesine karar verilmesi hâlinde, Cumhurbaşkanı **bir defa** daha aday olabilir.

(3) Cumhurbaşkanı ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev sürelerinin dolmasından önceki son Pazar günü oy verme günüdür. Görev süresi, birlikte yapılan bir önceki seçim tarihi esas alınarak belirlenir. Oy verme gününden geriye doğru hesaplanacak altmış günlük sürenin **ilk günü** seçimin başlangıç tarihidir.

(4) Seçimlerin yenilenmesine karar verilmesi hâlinde bu karar **kırksekiz saat** içinde Resmî Gazete'de yayımlanarak ilân olunur. Bu kararın verildiği günden sonra gelen altmışıncı günü takip eden ilk Pazar günü Cumhurbaşkanı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimi birlikte yapılır.

(5) Cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması ve Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimine **bir yıl** veya **daha az** süre kalması hâlinde, Cumhurbaşkanı seçimi, makamın boşaldığı günden sonra gelen altmışıncı günü takip eden ilk Pazar günü Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimiyle birlikte yapılır.

(6) Cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması ve Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimine **bir yıldan** fazla süre kalması hâlinde, Cumhurbaşkanı seçimi, makamın boşaldığı günden sonra gelen **kırkbeş gün** içindeki son Pazar günü yapılır. Bu şekilde seçilen Cumhurbaşkanı Türkiye Büyük Millet Meclisi seçim tarihine kadar görevine devam eder. Kalan süreyi tamamlayan Cumhurbaşkanı açısından bu süre dönemden **sayılmaz**.

(7) Yukarıdaki fıkralarda öngörülen süreler içinde seçimin tamamlanması amacıyla, Yüksek Seçim Kurulu tarafından, seçim takvimi resen belirlenir ve ilân edilir.

Seçim sistemi ve uygulanması: –Madde 4

(Değişik: 25/4/2018-7140/4 md.)

(1) Genel oyla yapılacak seçimde, geçerli oyların salt çoğunluğunu alan aday, Cumhurbaşkanı seçilir. İlk oylamada bu çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamayı izleyen ikinci Pazar günü ikinci oylama yapılır. Bu oylamaya, ilk oylamada **en çok** oy almış bulunan **iki aday** katılır ve geçerli oyların çoğunluğunu alan aday Cumhurbaşkanı seçilir.

298 SAYILI SEÇİMLERİN TEMEL HÜKÜMLERİ VE SEÇMEN KÜTÜKLERİ HAKKINDA KANUN

12. ÜNİTE

BİRİNCİ BÖLÜM İlkeler

Kanunun kapsamı: –Madde 1

Özel kanunlarına göre yapılacak Cumhurbaşkanı, milletvekili, il genel meclisi üyeliği, belediye başkanlığı, belediye meclisi üyeliği, muhtarlık, ihtiyar meclisi üyeliği, ihtiyar heyeti üyeliği seçimlerinde ve Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunların halk oyuna sunulmasında bu Kanun hükümleri uygulanır.

Seçim esasları: –Madde 2

Seçimler, serbest, eşit, tek dereceli genel oy esaslarına göre yapılır.

Seçmen oyunu kendisi kullanır.

Oy gizli verilir.

Oyların sayımı, dökümü ve tutanaklara bağlanması açık olarak yapılır.

Seçim çevresi: –Madde 3

Özel kanunlarındaki çevre ayırmaları saklı kalmak şartıyla, seçimlerde her il bir seçim çevresidir.

Seçim bölgesi: –Madde 4

Seçimlerde, her muhtarlık, bir seçim bölgesidir.

Sandık bölgesi: –Madde 5

Seçimlerde, her seçim bölgesi gerektiği kadar sandık bölgesine ayrılır. (**Ek cümle: 13/3/2018-7102/1 md.**) Aynı binada oturan seçmenler, hane bütünlüklerinin korunması ve aynı seçim bölgesinde kalmaları şartıyla, farklı sandık bölgelerine kaydedilebilir.

(Mülga ikinci fıkra: 13/3/2018-7102/1 md.)

(Mülga son fıkra: 28/12/1993-3959/1 md.)

Seçmen: –Madde 6

Onsekiz yaşını dolduran her Türk vatandaşı seçme ve halk oylamasına katılma hakkına sahiptir.

Oy kullanamıyacak olanlar: –Madde 7

Aşağıda yazılı olanlar oy kullanamazlar:

1. Silah altında bulunan erler, onbaşılar ve kıta çavuşları (Her ne sebeple olursa olsun, izinli bulunanlar da bu hükme tabidir),

2. Askeri öğrenciler.

3. Ceza infaz kurumlarında hükümlü olarak bulunanlar.

Seçmen olamıyanlar: –Madde 8

Aşağıdaki kimseler seçmen olamazlar:

1. Kısıtlı olanlar,

2. Kamu hizmetinden yasaklı olanlar.

İKİNCİ BÖLÜM Seçim Kurulları

Seçim işlerinin yürütülmesi: –Madde 9

Seçim işleri, seçim kurullarınca yürütülür.

Valiler, kaymakamlar, belediye başkanları, muhtarlar ve bütün kamu görevlileri her türlü seçim işleri ve seçmen kütükleri yazımında, seçim kurullarının istediği bilgileri ve belgeleri, gecikmeden, süresinde ve doğru olarak göndermeye mecburdur.

Seçim kurulları: –Madde 10

Ankara'da bir Yüksek Seçim Kurulu, her seçim çevresinde bir il seçim kurulu, her ilçede bir ilçe seçim kurulu ve seçim bölgelerine konulacak her sandık için bir sandık kurulu bulunur. (**Ek cümle: 13/3/2008-5749/1 md.**) Yurt dışında bulunan vatandaşların oy kullanmalarıyla ilgili seçim işlerini yönetmek üzere Ankara İl Seçim Kuruluna bağlı Yurt Dışı İlçe Seçim Kurulu oluşturulur. İhtiyaç duyulması halinde birden fazla yurt dışı ilçe seçim kurulu teşkil edilebilir.

İl merkezlerinde, ayrıca bir merkez ilçe seçim kurulu teşkil olunur.

Son nüfus sayımına göre nüfusu **200.000**'i aşan ilçelerde, köy ve mahalle sınırları (seçim bölgeleri) esas alınarak ve mümkün olduğu nispette nüfus sayısında eşitlik gözetilerek; birden fazla ilçe seçim kurulu teşkil edilir.

İl belediyeleri ile ilçe belediyeleri dışında; ilçe dahilindeki (merkez ilçe dahil) diğer belediyeler; bölünme yapılmaksızın, mahalleleri ile birlikte bir bütün olarak ilçe seçim kurullarından birine bağlanır.

2839 SAYILI MİLLETVEKİLİ SEÇİMİ KANUNU

13. ÜNİTE

BİRİNCİ BÖLÜM Genel Hükümler

Amaç ve kapsam: –Madde 1

Bu Kanun, milletvekili seçimi sistem ve usulünü, seçim çevreleriyle milletvekili sayısını, seçim dönemi ve zamanını, ara seçimi, seçimin yenilenmesi, seçilebilme ve aday olma esasları ile milletvekili seçimine ilişkin ilkeleri ve uygulamaları düzenler.

Seçim sistemi ve usulü: –Madde 2

Milletvekili seçimi tek derecelidir. Seçim nispi temsil sistemine göre, genel, eşit ve gizli oyla, bütün yurttaki aynı günde yargı yönetim ve denetimi altında yapılır.

Seçmen, oyunu tam bir serbestlikle kendisi kullanır.

Oyların sayımı, dökümü ve tutanaklara bağlanması, açık olarak yapılır.

Milletvekili sayısı ve dağılımı: –Madde 3

Milletvekili sayısı 600'dür. (Son iki cümle iptal : Anayasa Mahkemesi'nin; 18/11/1995 tarihli ve E.: 1995/54, K.:1995/59 sayılı Kararı ile).

Seçim çevreleri ve çıkaracağı milletvekili sayısı: –Madde 4

İllerin çıkaracağı milletvekili sayısının tespitinde toplam milletvekili sayısından her il'e önce bir milletvekili verilir.

Son genel nüfus sayımı ile belli olan Türkiye nüfusu, birinci fıkradaki illere verilen milletvekili sayısı çıkarıldıktan sonra kalan milletvekili sayısına bölünmek suretiyle bir sayı elde edilir. İl nüfusunun bu sayıya bölünmesi ile her ilin ayrıca çıkaracağı milletvekili sayısı tespit olunur.

nüfusu milletvekili çıkarmaya yetmeyen illerin nüfusları ile artık nüfus bırakan illerin artık nüfusları büyüklüklerine göre sıraya konular ve ilk hesapta iller arasında bölüştürülmemiş bulunan milletvekillikleri bu sıraya göre dağıtılır.

Son kalan milletvekilliğinin verilmesinde, iki veya **daha fazla** ilin eşit nüfus veya nüfus artışı göstermesi halinde, bunlar arasında ad çekilir.

Yapılan tespit sonunda, çıkaracağı milletvekili sayısı 18'e kadar olan iller, bir seçim çevresi sayılır. Çıkaracağı

milletvekili sayısı 19'dan 35'e kadar olan iller iki, **36 ve daha fazla** olan iller üç seçim çevresine bölünür. Bu seçim çevreleri, numara sırasına göre adlandırılır.

Bu illerin seçim çevreleri belirlenirken:

a) Seçim çevreleri, mümkün olduğu ölçüde eşit veya birbirine yakın sayıda milletvekili çıkaracak şekilde oluşturulur.

b) Mümkün olduğu ölçüde ilçelerin mülki bütünlüğü dikkate alınır.

c) Aynı seçim çevresinde yer alacak ilçelerin nüfus ve coğrafi yakınlıkları ile ulaşım imkanları gözönünde bulundurulur.

Bu illerin milletvekili sayısının seçim çevrelerine dağıtımında; seçim çevrelerinin çıkaracakları milletvekili sayısı, nüfusları bakımından illerin milletvekili sayısını tespit etmeye ilişkin esaslara göre belirlenir.

Seçim çevreleri ve çıkaracakları milletvekili sayısının ilanı: –Madde 5

Seçim çevreleri ve her seçim çevresinin çıkaracağı milletvekili sayısı, Yüksek Seçim Kurulu tarafından, genel nüfus sayımı sonuçlarının açıklanmasından itibaren **en geç altı ay** içinde, 4 üncü madde uyarınca tespit edilerek Resmi Gazete, radyo ve televizyonla ilan edilir.

Seçim dönemi, seçimin başlangıcı ve seçim günü: –Madde 6

(Değişik birinci fıkra: 22/10/2009-5922/2 md.) Türkiye Büyük Millet Meclisinin seçimleri **beş yılda** bir Cumhurbaşkanı seçimi ile birlikte aynı gün yapılır.

(Değişik ikinci fıkra: 22/10/2009-5922/2 md.) Bir önceki seçimin yapıldığı tarihten itibaren **beş yılın** dolmasından önceki son Pazar günü oy verilir. Oy verme gününden geriye doğru hesaplanacak altmış günlük sürenin **ilk günü** seçimin başlangıç tarihidir.

Savaş sebebiyle yeni seçimlerin yapılmasına imkan görülmezse, Türkiye Büyük Millet Meclisi, seçimlerin **bir yıl** geriye bırakılmasına karar verebilir.

Geri bırakma sebebi ortadan kalkmamışsa, erteleme kararındaki usule göre bu işlem tekrarlanabilir.

2972 SAYILI MAHALLİ İDARELER İLE MAHALLE MUHTARLIKLARI VE İHTİYAR HEYETLERİ SEÇİMİ HAKKINDA KANUN

14. ÜNİTE

BİRİNCİ BÖLÜM Genel Hükümler

Amaç ve kapsam: –Madde 1

Bu Kanun mahalli idareler organlarının seçimlerine ilişkin esas ve usulleri düzenler. Bu amaçla:

- a) İl genel meclisi üyelerinin,
- b) Belediye başkanı ve belediye meclisi üyelerinin,
- c) Köy ve mahalle muhtarları ile ihtiyar meclisi ve heyeti üyelerinin,

Seçim sistemi, usul, dönem ve zamanlarına ait esaslarla seçim çevrelerine, aday olabılme ve seçilme ilkelerine ait hükümleri kapsar.

Seçim sistemi ve usulü: –Madde 2

Mahalli idareler seçimleri serbest, eşit, gizli, tek dereceli, genel oy, açık sayım ve döküm esaslarına göre, yargı yönetim ve denetimi altında yapılır.

İl genel meclisi ve belediye meclisi üyelikleri için yapılan seçimlerde, **onda birlik** baraj uygulamalı nispi temsil sistemi, belediye başkanlığı seçiminde ise çoğunluk sistemi uygulanır.

Seçim çevresi: –Madde 3

İl genel meclisi üyeleri seçimi için her ilçe bir seçim çevresidir.

Belediye başkanı ve belediye meclis üyeleri seçimi için, her belde bir seçim çevresidir.

Büyük şehirlerdeki seçim çevresi: –Madde 4

(Değişik: 12/11/2012-6360/29 md.)

Büyükşehir belediye başkanının seçiminde seçim çevresi, büyükşehir belediye sınırlarından oluşur.

Seçilecek üye sayısı: –Madde 5

Her seçim çevresinde, seçilecek üye sayısı aşağıdaki usule göre hesaplanır.

- a) İl genel meclisi üyelikleri için, son genel nüfus sayımı sonuçlarına göre:

Nüfusu 25 000'e kadar olan ilçelerde 2

Nüfusu 25 001'den 50 000'e kadar olan ilçelerde 3

Nüfusu 50 001'den 75 000'e kadar olan ilçelerde 4

Nüfusu 75 001'den 100 000'e kadar olan ilçelerde 5

Asıl üyelik ve aynı miktarda yedek üyelik hesaplanır.

Nüfusu 100 000'den yukarı olan ilçelerde fazla her 100 000 nüfus için **bir asıl, bir yedek** üye ilave olunur. Nüfusun 100 000'e bölünmesi hesabında artık sayı 50 000'den az olursa hesaba katılmaz, 50 000 (dahil)'den fazla olursa artık sayıya da **bir asıl, bir yedek** üyelik hesap edilir.

- b) Belediye meclisi üyelikleri için son genel nüfus sayımı sonuçlarına göre:

Nüfusu 10 000'e kadar olan beldelerde 9

Nüfusu 10 001'den 20 000'e kadar olan beldelerde 11

Nüfusu 20 001'den 50 000'e kadar olan beldelerde 15

Nüfusu 50 001'den 100 000'e kadar olan beldelerde 25

Nüfusu 100 001'den 250 000'e kadar olan beldelerde 31

Nüfusu 250 001'den 500 000'e kadar olan beldelerde 37

Nüfusu 500 001'den 1 000 000'a kadar olan beldelerde 45

Nüfusu 1 000 000'dan fazla olan beldelerde 55

Asıl ve aynı sayıda yedek üyelik hesaplanır.

Büyük şehir belediye meclisine katılacak üye sayısı: –Madde 6

- a) Büyük şehir belediye meclisleri belediye hudutları içinde kalan ilçe seçim çevreleri için tespit edilen belediye meclisleri üye sayısının her ilçe için **beşte biri** alınmak suretiyle bulunacak toplam sayı kadar üyeden teşekkül eder.

Bu hesaplamada artık sayılar nazara alınmaz.

- b) Yedek üyelikler de aynı usulle hesaplanır.

Tespit ve ilan: –Madde 7

Her seçim çevresi için seçilecek **asıl** ve yedek üye sayısı o seçim çevresinin bağlı olduğu il seçim kurulu tarafından tespit olunarak ilgili ilçe seçim kurullarına bildirilir. İlçe seçim kurulları durumu alışılmış usullerle ilan eder.

3376 SAYILI ANAYASA DEĞİŞİKLİKLERİNİN HALK KÖYUNA SUNULMASI HAKKINDA KANUN

15.
ÜNİTE

: –Madde 1

Anayasa gereğince yapılacak olan halk oylamalarında bu Kanun hükümleri uygulanır. Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkında Kanunun bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri tatbik edilir.

: –Madde 2

Anayasa değişikliğinin halk oylaması, ilgili Anayasa değişikliği Kanununun Resmi Gazetede yayımını takip eden altmışıncı günden sonraki ilk pazar günü yapılır.

: –Madde 3

– Halkoyna sunulma işlemleri, Yüksek Seçim Kurulunun yönetim ve denetiminde seçim kurullarınca yürütölür.

Yüksek Seçim Kurulu, Anayasa değişikliklerinin halkoyna sunulması için bütün tedbirleri alır ve hazırlıkları yapar. Kurul, halkoylamasının sağlıklı ve düzenli bir şekilde gerçekleşmesini sağlamak amacıyla gerekli ilke kararlarını almaya yetkilidir.

: –Madde 4

Halkoylamasında Beyaz renk üzerinde “Evet”, Kahverengi üzerinde “Hayır” ibareleri bulunan iki ayrı renkten müteşekkil birleşik oy pusulası kullanılır.

Halkoylamasına katılanlar, üzerinde özel işaret bulunan mühürü birleşik oy pusulasında tercih ettiğı kısmın üzerine basarak oyunu kullanır.

: –Madde 5

Anayasa değişikliklerinin halka anlatılmasında;

a) 298 sayılı Kanunun propaganda serbestliğine ilişkin hükümleri, halkoylaması gününden önceki yedinci günden başlayarak uygulanır.

b) Anayasa değişikliklerinin açıklanması ve tanıtılması amacıyla; özel kanunlardaki hükümler saklı kalmak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan siyasi partiler ve Cumhurbaşkanı halkoylaması gününden önceki yedinci günden itibaren, halkoylamasından önceki gün saat **18.00**e kadar radyo ve televizyonla aşağıdaki esaslara göre propaganda yapabilirler:

1. Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan partilere 10’ar dakikalık ikişer konuşma,

2. İktidar partisine veya partilerine 10’ar dakikalık birer, iktidar ortağı partilerden büyük olanına ilaveten 10 dakikalık bir konuşma, (iktidar partisinin konuşması siyasi partilerin konuşmalarının tamamlanmasından sonra yapılır. İktidar ortağı partiler bulunuyor ise son konuşma en büyük iktidar ortağı partiye aittir.)

3. Cumhurbaşkanı, dilerse birisi en sonda olmak üzere 10’ar dakikalık iki konuşma, Hakkı verilir.

c) Anayasa değişikliğine dair Kanun Resmi Gazetede yayımlandıktan sonra TRT’de, (b) fıkrasında belirtilenler dışında bu konuya ilişkin başka yayın yapılamaz.

: –Madde 6

Oy verme kütüğünde ve sandık listesinde kayıtlı olan ve oy kullanma yeterliği bulunan her vatandaş halkoylamasına katılır ve oyunu kullanır. 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun uyarınca yabancı ülkelerdeki vatandaşlar halkoylamasından **yirmi gün** öncesinden başlayarak oylarını kullanabilirler.

Seçmen kütüğünde ve sandık listesinde kaydı ve oy kullanma yeterliği bulunduğu halde halkoylamasına, hukuki veya fiili mazereti olmaksızın katılmayanlar, İlçe seçim kurulu başkanı tarafından onikibinbeşyüz lira para cezası ile cezalandırılırlar. Ancak, halkoylaması gününden itibaren **üç ay** içinde hukuki veya fiili mazeretini bildiren ve mazereti İlçe seçim kurulu başkanınca geçerli görülenlerden bu para tahsil edilmez. İlçe seçim kurulu başkanınca verilen para cezası ile ilgili kararlar kesindir.

: –Madde 7

Sandık, ilçe ve il seçim kurullarınca düzenlenecek tutanaklarda;

a) Sandık listesinde kayıtlı olanların sayısı,

b) Halkoylamasına katılanların sayısı,

c) Geçerli olan oyların sayısı,

d) Geçerli olmayan oyların sayısı,

e) Anayasa değişikliğine “Evet” oyu verenlerin sayısı,

f) Anayasa değişikliğine “Hayır” oyu verenlerin sayısı,

2820 SAYILI SİYASİ PARTİLER KANUNU

16. ÜNİTE

BİRİNCİ KISIM Genel Esaslar

Amaç: –Madde 1

Bu Kanunun amacı, siyasi partilerle ilgili esasları düzenlemektir.

Kapsam: –Madde 2

Bu Kanun, siyasi partilerin kurulmaları, teşkilatlanmaları, faaliyetleri, görev, yetki ve sorumlulukları, mal edimimleri ile gelir ve giderleri, denetlenmeleri kapanma ve kapatılmalarıyla ilgili hükümleri kapsar.

Tanım: –Madde 3

Siyasi partiler, Anayasa ve kanunlara uygun olarak; Cumhurbaşkanı, milletvekili ve mahalli idareler seçimleri yoluyla, tüzük ve programlarında belirlenen görüşleri doğrultusunda çalışmaları ve açık propagandaları ile milli iradenin oluşmasını sağlayarak demokratik bir Devlet ve toplum düzeni içinde ülkenin çağdaş medeniyet seviyesine ulaşması amacını güden ve ülke çapında faaliyet göstermek üzere teşkilatlanmış tüzel kişiliğe sahip kuruluşlardır.

Siyasi partilerin vazgeçilmezliği ve niteliği:

–Madde 4

Siyasi partiler, demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsurlarıdır. Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı olarak çalışırlar.

Siyasi partilerin kuruluşu, organlarının seçimi, işleyişi, faaliyetleri ve kararları Anayasada nitelikleri belirtilen demokrasi esaslarına aykırı olamaz.

Siyasi parti kurma hakkı: –Madde 5

Vatandaşlar siyasi parti kurma hakkına sahiptirler.

Siyasi partiler, Anayasa ve kanunlar çerçevesinde, önceden izin almaksızın serbestçe kurulurlar.

Üye olma ve üyelikten çekilme hakkı:

–Madde 6

Her Türk vatandaşı, kanunda ve parti tüzüğünde gösterilen şartlara ve usullere göre siyasi partilere üye olma ve dilediği anda üyelikten çekilme hakkına sahiptir.

Kimse, aynı zamanda birden fazla siyasi partinin üyesi olamaz, aksi halde üyelik sıfatı bu siyasi partilerin hepsinde birden sona ermiş sayılır.

Kimse, bir partinin birden fazla teşkilat birimine üye kaydolamaz, aksi halde son kayıt tarihinden önce yapılmış olan üyelik kayıtları geçersizdir.

Siyasi partilerin teşkilatı: –Madde 7

Siyasi partilerin teşkilatı; merkez organları ile il, ilçe ve belde teşkilatlarından; Türkiye Büyük Millet Meclisi Grubu ile il genel meclisi ve belediye meclisi gruplarından ibarettir. Siyasi partilerin tüzüklerinde ayrıca kadın kolu, gençlik kolu ve benzeri yan kuruluşlarla, yabancı ülkelerde yurtdışı temsilciliği kurulması öngörülebilir.

Belde teşkilatı il ve ilçe merkezleri dışında belediye teşkilatı olan yerlerde kurulur.

Belde teşkilatları ilçe başkanlığına bağlıdır. Bu teşkilatların seçim tarzı, kuruluş ve faaliyet şekil ve şartları, üye sayısı, il ve ilçe teşkilatlarıyla münasebetleri siyasi partilerin tüzüklerinde gösterilir.

Şu kadar ki, belde teşkilatının üye sayısı üçten az olamaz.

(Beşinci fıkra mülga: 12/8/1999 - 4445/3 md.)

İKİNCİ KISIM Siyasi Partilerin Teşkilatlanması

BİRİNCİ BÖLÜM Kuruluş

Partilerin kuruluşu: –Madde 8

(Değişik birinci fıkra: 2/1/2003-4778/6 md.) Siyasî partiler, partiye üye olma yeterliğine sahip en az otuz Türk vatandaşı tarafından kurulur.

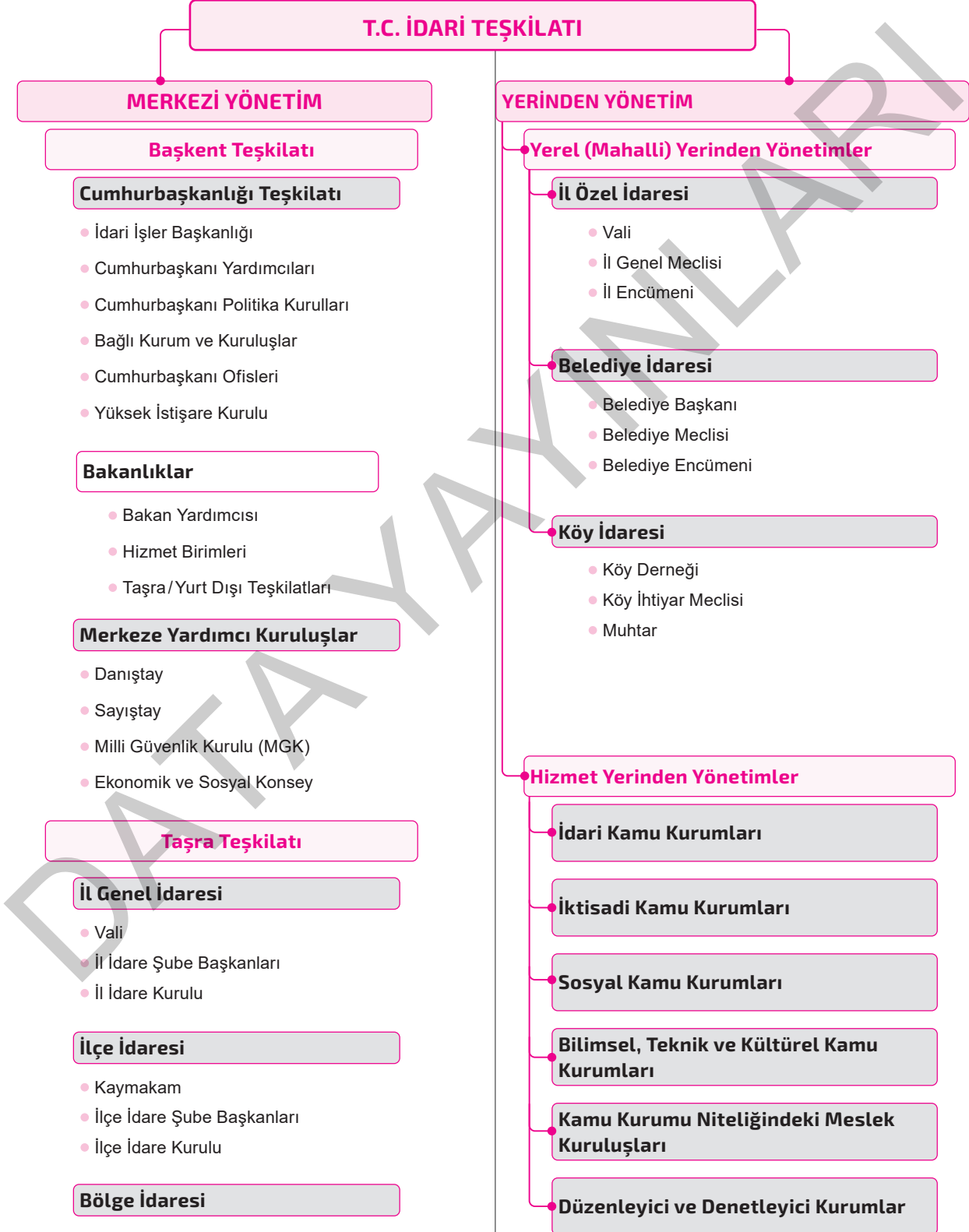
Siyasi partilerin genel merkezi Ankara'da bulunur.

Siyasi partiler, aşağıda belirtilen bildiri ve belgelerin, İçişleri Bakanlığına verilmesiyle tüzelkişilik kazanırlar.

Bildiride, kurulacak siyasi partinin adı, genel merkez adresi, kurucuların adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, öğrenim durumları, meslek veya sanatlarıyla ikametgahlarının belirtilmesi ve bu bildirinin bütün kurucular tarafından imzalanması ve bildiriye beşer **adet** olmak

T.C. İDARİ TEŞKİLATI

17.ÜNİTE 1. BÖLÜM

TEST
1

T.C. İDARİ TEŞKİLATI

1. Valinin aşağıdakilerden hangisini denetleme yetkisi yoktur?

A) İlçe idaresi
B) Adli teşkilat
C) Devlet daire ve müesseseleri
D) Belediye idaresi
E) Köy idaresi

2. "Vali ilde temsilcisi ve idari yürütme vasıtasıdır."

Yukarıdaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) İçişleri Bakanının
B) Ayrı ayrı her bakanlığın
C) Devletin
D) Cumhurbaşkanının
E) Devletin ve Cumhurbaşkanının

3. Vali ile ilgili olarak verilen aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Vali, gerektiğinde yabancı ülke temsilcilerini kabul edebilir.
B) Valilik, kaymakamlık gibi bir meslek memurluğudur.
C) Vali görev yaptığı ilde Devletin ve Cumhurbaşkanının temsilcisidir.
D) Valilik, istisnai memurluktur.
E) Vali, ilde genel emir çıkarabilir.

4. İl özel idaresinin başı ve tüzel kişiliğinin temsilcisi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Belediye başkanı
B) İl genel meclisi başkanı
C) Vali
D) Vali yardımcısı
E) Kaymakam

5. "Nüfusu ve üzerinde olan yerleşim birimlerinde belediye kurulabilir." 5393 sayılı **Belediye Kanunu'na göre yukarıdaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?**

A) 150
B) 2.000
C) 5.000
D) 50.000
E) 100.000

6. İllerin kurulması, kaldırılması ve adlarının değiştirilmesi aşağıdakilerden hangisi ile olur?

A) İçişleri Bakanlığının kararıyla
B) Kanunla
C) Adalet Bakanlığının kararıyla
D) İl genel meclisinin kararıyla
E) Yönetmelikle

7.

I. İl genel meclisi
II. Belediye encümeni
III. Belediye başkanı

Yukarıdakilerden hangileri belediye idaresinin organları arasında yer alır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

8. Bir yerel idare olan köyün, belediye haline getirilebilmesi için aşağıdaki ölçütlerden hangisi öncelikle göz önünde bulundurulur?

A) Ekonomik durum
B) Stratejik yapı
C) Nüfus
D) Zirai kalkınma
E) Arazi genişliği

İKTİSAT

TEMEL KAVRAMLAR

18.ÜNİTE

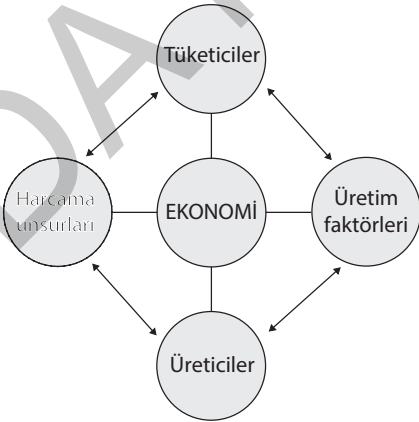
1. BÖLÜM

GİRİŞ İKTİSAT İLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR

Bu bölümde iktisat bilimi ve bu bilim ile ilgili bazı temel kavramlar hakkında kısa tanımlamalar yapılacaktır. Ayrıca iktisat biliminin içinde bulunduğu temel sorunların neler olduğu ve ekonomik sistemler hakkında özet bilgiler verilecektir. Şu bilinmeli ki, sınavda, bu bölümdeki konularla ilgili direkt soru gelme ihtimali çok düşüktür. Fakat gerek iktisadın diğer konularını daha iyi anlayabilmek gerekse sınavdaki sorulara daha kolay cevap verebilmek için, bu bölümdeki temel konuların çok iyi bilinmesi ve kavranması çok önemli olacaktır.

1. KİTLİK KANUNU VE İKTİSADIN TANIMI

İnsanoğlunun ihtiyaçları (istekleri) sonsuzdur. Fakat bu ihtiyaçları gidermeye yönelik mal ve hizmet miktarı ise daima kıttır. Kısacası, kaynaklar-üretim faktörleri sınırlıdır. Buna "kıtlık kanunu" denir. Toplumu oluşturan bireylerin tüm ihtiyaçlarını karşılayacak kadar ekonomide bulunmayan kaynaklara, "kıt kaynaklar" denir. "İktisat", sınırlı kaynaklarla sınırsız ihtiyaçları karşılamak üzere tatmin seviyesini en yükseğe çıkarmanın yollarını araştıran bir bilim dalıdır. Bu anlamda iktisat bilimi, İnsanların ekonomik davranışları ile malların üretim, tüketim ve dağıtım faaliyetlerini incelemektedir. Kısacası ekonominin döngüsel akımı olarak tanımlanan bu durum aşağıdaki şekilde gösterilmiştir.

Şekil: Ekonominin Döngüsel Akımı

2. TEMEL KAVRAMLAR

1- İhtiyaç: Karşılandığı zaman haz ve zevk veren, karşılanmadığı zaman acı ve üzüntü duyulan hatta yaşamı tehlikeye sokan duygulara "ihtiyaç" denir.

⊙ Zorunlu ihtiyaç: İnsanın yaşamını sürdürebilmesi için gerekli olan ihtiyaçlardır. Örneğin; su içmek zorunlu bir ihtiyaçtır.

⊙ Zorunlu olmayan ihtiyaçlar: Yaşamı tehlikeye sokmayan giderildikçe haz giderilmedikçe üzüntü veren ihtiyaçlardır. Örneğin meyve suyu içmek zorunlu olmayan bir ihtiyaçtır.

İhtiyaçların Özellikleri:

- ⊙ ihtiyaçlar sonsuzdur.
- ⊙ giderildikçe şiddeti azalır.
- ⊙ ihtiyaçlar birbirlerine ikame edilebilir.

2- Kaynaklar (Üretim Faktörleri): Emek, toprak, sermaye ve girişim bunların gerek miktarı gerekse özellikleri, ekonominin gelişmişlik derecesini gösterir.

⊙ Emek (İşgücü): Bir ülkedeki mevcut emek miktarı o ülkedeki tüm nüfustan, çalışamayacak durumda olan yaşlı ve çocukların sayısının çıkarılmasıyla elde edilir. Toplam emek miktarı kısa dönemde sabittir.

⊙ Doğa (Toprak): İnsanın üretim esnasında doğada hazır bulunduğu ya da doğanın üretim için kendisine kazandırdığı tüm yararlı unsurlardır. Miktarı sabittir.

⊙ Sermaye (Kapital): Üretimde emeğin verimini artıran, fabrika, yol, baraj, tesis, gereç, donanım gibi daha önce üretilmiş olan üretim araçlarıdır.

⊙ Girişim (Müteşebbis): Emek, toprak ve sermaye faktörlerinin bir araya getirilerek üretime koşulmasına denir.

Emek → Emeğin Geliri → Ücret

Sermaye → Sermayenin Geliri → Faiz

Toprak → Toprağın Geliri → Rant

Müteşebbis → Müteşebbisin geliri → Kâr

⊙ Tablo: Üretim Faktörleri ve Üretim Süreci Neticesinde Elde Ettikleri Gelirler

3- Üretim: Bireylerin sınırsız ihtiyaçlarını gidermeye yönelik kıt mal ve hizmetlerin miktar ya da faydalarını artırmayı amaçlayan çabalarıdır.

TEST
4

5018 SAYILI KAMU MALİ YÖNETİMİ VE KONTROL KANUNU

1. 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre "Uluslararası sınıflandırmalara göre belirlenmiş olan, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri, sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idareleri" ifade eden terim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri
- B) Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri
- C) Düzenleyici ve denetleyici kurumlar
- D) Birleştirilmiş yönetim kapsamındaki kamu idareleri
- E) Özel yönetim kapsamındaki kamu idareleri

2. 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre stratejik planlama ve performans esaslı bütçeleme bakımından aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Kamu idareleri, kamu hizmetlerinin istenilen düzeyde ve kalitede sunulabilmesi için bütçeleri ile program ve proje bazında kaynak tahsislerini; stratejik planlarına, yıllık amaç ve hedefleri ile performans göstergelerine dayandırmak zorundadırlar
- B) Stratejik plan hazırlamakla yükümlü olacak kamu idarelerinin ve stratejik planlama sürecine ilişkin takvimin tespitine, stratejik planların politikalar, kalkınma planı ve programlarla ilişkilendirilmesine yönelik usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenir
- C) Kamu idareleri, program bütçeye uygun olarak yürütecekleri faaliyetler ile bunların kaynak ihtiyacını, amaç, hedef ve performans göstergelerini içeren performans programı hazırlar.
- D) Kamu idareleri bütçelerini, kalkınma planı, Cumhurbaşkanlığı programı, orta vadeli program, Cumhurbaşkanlığı yıllık programı, stratejik planları ile program yapısına uyumlu şekilde ve performans esasına dayalı olarak hazırlar.
- E) Kamu idarelerinin bütçelerinin stratejik plarlarda belirlenen performans göstergelerine uygunluğu ve idarelerin bu çerçevede yürütecekleri faaliyetler ile performans esaslı bütçelemeye ilişkin diğer hususlar Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenir

3. Kamu idareleri, bütçeleri ile stratejik plan ve performans programlarını izlemek ve değerlendirmek amacıyla nesnel, sistematik ve düzenli olarak veri toplar ve analiz eder. İzleme ve değerlendirme sonuçları idare faaliyet raporlarında gösterilir 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre kamu maliyesinin temel ilkeleri bakımından aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Kamu malî yönetimi uyumlu bir bütün olarak oluşturulur ve yürütülür.
- B) Kamu maliyesi, kamu görevlilerinin hesap verebilmelerini sağlayacak şekilde uygulanır.
- C) Maliye politikası, mikro ekonomik ve sosyal hedefler ile uyumlu bir şekilde oluşturulur ve yürütülür.
- D) Kamu malî yönetimi malî disiplini sağlar.
- E) Kamu mali yönetimi Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçe hakkına uygun şekilde yürütülür.

4. 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre Devlet tüzel kişiliğine dâhil olan ve bu Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer alan kamu idarelerinin bütçesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Merkezî yönetim bütçesi
- B) Genel bütçe
- C) Özel bütçe
- D) Düzenleyici ve denetleyici kurum bütçesi
- E) Kontrol bütçesi

5. 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre bütçelerin hazırlanması, uygulanması ve kontrolünde uyulması gereken ilkeler bakımından aşağıdakilerden hangisi yanlış bir ifadedir?

- A) Bütçeler, ait olduğu yıl başlamadan önce Türkiye Büyük Millet Meclisi veya yetkili organlarca kabul edilmedikçe veya onaylanmadıkça uygulanamaz
- B) Bütçelerde, bütçeyi ilgilendirmeyen hususlara yer verilmez
- C) Bütçeler, program yapısı esas alınarak kurumsal ve ekonomik sonuçların görülmesini sağlayacak şekilde Maliye Bakanlığınca uluslararası standartlara uygun olarak belirlenen bir sınıflandırmaya tabi tutularak hazırlanır ve uygulanır.
- D) Bütçe gelir ve gider tahminleri ile uygulama sonuçlarının raporlanmasında açıklık, doğruluk ve malî saydamlık esas alınır.
- E) Kamu idarelerinin tüm gelir ve giderleri bütçelerinde gösterilir.

MALİYE

KAMU GELİRLERİ

19. ÜNİTE

1. BÖLÜM

I. KAMU GELİRLERİ

Çağdaş devlet anlayışıyla devlete yeni ve çeşitli fonksiyonların yüklenmesi kamu harcamalarında artışa ve bu artışı karşılamak için gerekli kaynakların sağlanması ise kamusal bir soruna neden olmuştur. Bu sorun kamu hizmetlerinin finansmanı sorunudur. Mal ve hizmetler, özel mal ve hizmetler, yarı kamusal mal ve hizmetler ve tam kamusal mal ve hizmetler olarak üç başlık altında incelenebilmektedir. Özel ekonomilerde özel mal ve hizmetler üretilir ve bunların bir bedeli vardır. Mahrum bırakma ilkesi geçerlidir. Faydası bölünebilir. Yarı kamusal mal ve hizmetler, bireylere tek tek fayda sağladığı gibi aynı zamanda topluma da fayda sağlar. Örneğin eğitim ve sağlık. Faydasının bir kısmı bölünebilir, bir kısmının bölünemez olması nedeniyle bu mal ve hizmetler zorunlu ve gönüllü finans araçlarıyla karşılanır. Başka bir deyişle bu mal ve hizmetler vergi ve harçlarla finanse edilir. Kamusal mal ve hizmetlerin özelliği ise faydasının bölünemez olması ve piyasada fiyat karşılığı satılamamasıdır. Hiçbir birey bedel ödemeyenler dahi bu mal ve hizmetlerin faydalarından mahrum bırakılamaz. Bu yüzden kamu hizmetlerinin finansmanında “zorunlu finansman yöntemi” uygulanır. En önemli özelliği zor (cebir) unsurunu içermesidir. Burada hizmetin maliyeti ve faydalanma arasında doğrudan bir ilişki yoktur. Dolayısıyla millî savunma, diplomasi gibi mal ve hizmetlerin finansmanında başlıca kaynak zorunlu tahsil edilen vergilerdir.

İşte devletin yüklendiği fonksiyonları gerçekleştirmek amacıyla, anayasal sınırlar içerisinde başvurduğu ve değerlendirdiği çeşitli kaynaklardan elde ettiği gelirlerin tümüne, kamu gelirleri denmektedir. Dar anlamda kamu gelirleri, merkezi yönetim tarafından çeşitli gelirler kaynaklarından elde ettiği gelirleri, geniş anlamda ise, yerel yönetim kuruluşlarının, parafiskal kurumların ve kamu iktisadi teşebbüslerinin gelirlerinin de dikkate alınması gerekir. Başka bir bakış açısıyla kamu gelirleri devletin cebir unsuru altında elde ettiği olan gelir kaynaklarını, geniş anlamda ise cebri nitelikte olsun veya olmasın gelir kaynakları (mülk teşebbüs gelirleri, borçlanmalar vb.) içine alır.

II. KAMUSAL GELİR KAYNAKLARI

A. Vergileme

Vergilemenin yapılabilmesi için dört ögenin meydana gelmesi gerekir. Bunlar; **Anayasa, Vergi Konusu, Bütçe Yasası ve Vergiyi Doğuran Olay**'dir.

1. Vergi

Günümüzde devletlerin en önemli gelir kaynağı vergilerdir. Vergi, devlet veya vergilendirme yetkisine sahip kamu kuruluşlarının, yükledikleri fiskal ve extra – fiskal görevleri gerçekleştirmek üzere, gerçek veya tüzel kişilerden, karşılıksız, kesin, egemenlik hakkına ve kanuna dayalı almış oldukları parasal tutarlardır.

Bu tanımdan hareketle vergilerin özellikleri

- Vergi devlet veya yetkilerini devrettiği kuruluşlar tarafından alınır.
- Vergiler devletin kamu harcamalarını finanse etmesi için devlet tarafından alınır.
- Vergi gerçek veya tüzel kişilerden alınır
- Vergi karşılıksızdır.
- Vergi kesindir; Buna göre borçlanmada olduğu gibi belirli bir süre sonra verginin geri ödenmesi mümkün değildir.
- Vergi devletin egemenlik hakkına dayalı olarak alınır.
- Vergi kanunla konulur, değiştirilir veya kaldırılır
- Vergi parasal bir ödeme değildir.

2. Harçlar

Vergi **karşılıksız** olmasına karşın, **harç** kamu kesiminin sunduğu bir hizmetin **karşılığı** olarak tahsil edilir. Bu nedenle 'harç, yarı kamusal nitelikteki kamusal mal ve hizmetlerini sunan kuruluşların sundukları hizmetlerden yararlananların faydalanma derecesine göre zorunlu olarak alınana paralardır.' şeklinde tanımlanmaktadır. **Harcın zor ögesine dayalı olarak alınması onu vergiye yaklaştırırken, hizmetten yararlanılması karşılığı tahsil edilmesi onu vergiden ayırır.** Kamusal nitelikteki bir hizmetten bazı kişilerin özel fayda elde etmeleri söz konusudur. Mahrum bırakma ilkesi kısmen uygulanabilir. Faydalananlar harç ödemezlerse mal ve hizmetleri elde edemezler. Yapılan hizmet ticari ve sınai nitelikte değildir. Bir hizmet karşılığı alınan harçlara tapu, mahkeme, pasaport, trafik, üniversite ve sınav harcı örnek olarak gösterilebilir.

TEST
4

5018 SAYILI KAMU MALİ YÖNETİMİ VE KONTROL KANUNU

1. 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre "Uluslararası sınıflandırmalara göre belirlenmiş olan, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri, sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idareleri" ifade eden terim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri
- B) Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri
- C) Düzenleyici ve denetleyici kurumlar
- D) Birleştirilmiş yönetim kapsamındaki kamu idareleri
- E) Özel yönetim kapsamındaki kamu idareleri

2. 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre stratejik planlama ve performans esaslı bütçeleme bakımından aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Kamu idareleri, kamu hizmetlerinin istenilen düzeyde ve kalitede sunulabilmesi için bütçeleri ile program ve proje bazında kaynak tahsislerini; stratejik planlarına, yıllık amaç ve hedefleri ile performans göstergelerine dayandırmak zorundadırlar
- B) Stratejik plan hazırlamakla yükümlü olacak kamu idarelerinin ve stratejik planlama sürecine ilişkin takvimin tespitine, stratejik planların politikalar, kalkınma planı ve programlarla ilişkilendirilmesine yönelik usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenir
- C) Kamu idareleri, program bütçeye uygun olarak yürütecekleri faaliyetler ile bunların kaynak ihtiyacını, amaç, hedef ve performans göstergelerini içeren performans programı hazırlar.
- D) Kamu idareleri bütçelerini, kalkınma planı, Cumhurbaşkanlığı programı, orta vadeli program, Cumhurbaşkanlığı yıllık programı, stratejik planları ile program yapısına uyumlu şekilde ve performans esasına dayalı olarak hazırlar.
- E) Kamu idarelerinin bütçelerinin stratejik plarlarda belirlenen performans göstergelerine uygunluğu ve idarelerin bu çerçevede yürütecekleri faaliyetler ile performans esaslı bütçelemeye ilişkin diğer hususlar Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenir

3. Kamu idareleri, bütçeleri ile stratejik plan ve performans programlarını izlemek ve değerlendirmek amacıyla nesnel, sistematik ve düzenli olarak veri toplar ve analiz eder. İzleme ve değerlendirme sonuçları idare faaliyet raporlarında gösterilir 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre kamu maliyesinin temel ilkeleri bakımından aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Kamu malî yönetimi uyumlu bir bütün olarak oluşturulur ve yürütülür.
- B) Kamu maliyesi, kamu görevlilerinin hesap verebilmelerini sağlayacak şekilde uygulanır.
- C) Maliye politikası, mikro ekonomik ve sosyal hedefler ile uyumlu bir şekilde oluşturulur ve yürütülür.
- D) Kamu malî yönetimi malî disiplini sağlar.
- E) Kamu mali yönetimi Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçe hakkına uygun şekilde yürütülür.

4. 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre Devlet tüzel kişiliğine dâhil olan ve bu Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer alan kamu idarelerinin bütçesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Merkezî yönetim bütçesi
- B) Genel bütçe
- C) Özel bütçe
- D) Düzenleyici ve denetleyici kurum bütçesi
- E) Kontrol bütçesi

5. 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre bütçelerin hazırlanması, uygulanması ve kontrolünde uyulması gereken ilkeler bakımından aşağıdakilerden hangisi yanlış bir ifadedir?

- A) Bütçeler, ait olduğu yıl başlamadan önce Türkiye Büyük Millet Meclisi veya yetkili organlarca kabul edilmedikçe veya onaylanmadıkça uygulanamaz
- B) Bütçelerde, bütçeyi ilgilendirmeyen hususlara yer verilmez
- C) Bütçeler, program yapısı esas alınarak kurumsal ve ekonomik sonuçların görülmesini sağlayacak şekilde Maliye Bakanlığınca uluslararası standartlara uygun olarak belirlenen bir sınıflandırmaya tabi tutularak hazırlanır ve uygulanır.
- D) Bütçe gelir ve gider tahminleri ile uygulama sonuçlarının raporlanmasında açıklık, doğruluk ve malî saydamlık esas alınır.
- E) Kamu idarelerinin tüm gelir ve giderleri bütçe içinde gösterilir.

- Deneme Sınavı oluşturabilir, Sistem Denemeleri çözebilir, Türkiye Geneli Canlı Deneme Sınavlarına katılabilirsiniz. (Tüm sorular çözümlüdür)
- Konulara göre karışık soru çözebilir, karışık soru çözebilir, yanlış sorularınızı tekrar çözebilir, soruları favorilere ekleyebilir, ders notlarına çalışabilirsiniz.
- Konulara göre soru istatistiklerine, Deneme sınavı istatistiklerine günlük, haftalık, aylık rapor alabilirsiniz.

**Yüksek Seçim Kurulu
(YSK)**
**Görevde Yükselme ve
Ünvan Değişikliği Sınavı**
Kayıtları Başladı...

270

KURUM SINAVI

103K+

MEVCUT SORU

19185

MEVCUT KULLANICI

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi 1518 Sok.
Mat-Sit İş Merkezi No.:2/20 Yenimahalle / ANKARA
Telefon: 0 312 384 29 95 - WhatsApp: 0 505 925 57 81
www.datayayinlari.com | bilgi@datayayinlari.com

